

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

HOTĂRÎRI DE MARE INSEMNAȚATE

Intre 20 și 22 martie au avut loc lucrările primei sesiuni a celei de a IV legislaturi a Marii Adunări Naționale. Cu acest prilej, au fost luate o serie de hotărâri de mare importanță. Deputații au aprobat în unanimitate modificările unor articole din Constituție, privind reglementarea activității și precizarea atribuțiilor Marii Adunări Naționale, precum și crearea Consiliului de Stat al Republicii Populare Romine.

Intr-o atmosferă de mare însuflețire, tovarășul Nicolae Ceaușescu, membru în Biroul Politic al C.C. al P.M.R., a arătat că ținând seama de importanța atribuțiilor ce revin Consiliului de Stat, propune — din însărcinarea C.C. al P.M.R. și după consultarea unui mare număr de deputați — ca tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej să fie ales președinte al Consiliului de Stat.

Minute în șir, deputații și invitații aflați în incinta Marii Adunări Naționale au salutat cu nesfârșite aplauze și ovații această propunere. Trecându-se la vot, a fost ales în unanimitate Consiliul de Stat, în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Luând cuvântul, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej a expus o serie de probleme care se ridică în fața poporului în etapa desăvârșirii construcției socialiste în țara noastră. Subliniind amploarea pe care a luat-o întrecerea socialistă în cinstea aniversării a 40 de ani de la înființarea Partidului Comunist din România, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej a arătat că oamenii muncii din patria noastră dau dovadă de o inepuizabilă inițiativă și de un profund interes pentru punerea în valoare a bogatelor rezerve ale economiei naționale, pentru creșterea producției și productivității muncii, pentru îmbunătățirea calității produselor, pentru deplina folosire a mașinilor și utilajelor, pentru cheltuirea cu spirit gospodăresc a mijloacelor financiare.

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a scos în evidență faptul că statului democrat popular îi revin



Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la tribuna Marii Adunări Naționale

sarcini de mare însemnătate în opera de desăvârșire a construcției socialiste. Aceasta impune o permanentă preocupare pentru îmbunătățirea legislației noastre, perfecționarea funcționării organelor de stat, dezvoltarea democrației socialiste, asigurarea participării tot mai largi a maselor populare la conducerea treburilor obștești.

În acest sens au fost făcute unele modificări în Constituția R.P.R., considerându-se că elaborarea noii Constituții cere un timp mai îndelungat. Modificările propuse și adoptate subliniază, în primul rând, însemnătatea tot mai hotărâtoare pe care o are Marea Adunare Națională în conducerea vieții noastre de stat. În ce privește atribuțiile Marii Adunări Naționale, enumerarea lor a fost mult sporită față de cea cuprinsă în actualele texte ale Constituției.

A fost, de asemenea, sporită enumerarea principalelor atribuții ale organului însărcinat cu executarea puterii de stat între sesiunile Marii Adunări Naționale, organ care a fost denumit, în loc de Prezidiul Marii Adunări Naționale, Consiliul de Stat al Republicii

„Asigur Marea Adunare Națională că împreună cu ceilalți membri ai organului colectiv din care fac parte — Consiliul de Stat al Republicii Populare Romine — nu-mi voi precupeți eforturile și energia spre a îndeplini sarcinile de mare răspundere ce ne revin”.

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

(Din cuvîntarea rostită la sesiunea Marii Adunări Naționale)

Populare Romine. Dispozițiunile din legea privitoare la Consiliul de Stat sint menite să asigure îndeplinirea eficientă a sarcinilor ce revin acestui for în conducerea statului democrat-popular.

Ocupindu-se de politica externă de pace a țării noastre, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej a arătat că ea se bucură de aprobarea și sprijinul deplin al poporului, și a adăugat: „Fundamentul politicii externe a statului nostru îl constituie prietenia și alianța de nezdruincinat cu Uniunea Sovietică, cu celelalte țări ale lagărului socialist”.

Confirmind o dată mai mult că România rămîne credincioasă principiilor coexistenței pașnice, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a declarat că țara noastră își va aduce și în viitor contribuția activă la lupta pentru apărarea și consolidarea păcii. Bucurindu-se de marile avantaje ale cooperării și într-ajutorării dintre țările lagărului socialist, poporul nostru, prin munca sa pașnică, constructivă, ia parte la întrecerea dintre cele două sisteme — socialist și capitalist — întrecere al cărei rezultat istoricește inevitabil va fi victoria deplină a socialismului.

În aplauzele furtunoase ale celor de față, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej și-a încheiat cuvîntarea, spunînd: „Înaintea noastră se conturează limpede perspectiva luminoasă a desăvârșirii construcției socialiste, a unui elan și mai mare al forțelor materiale și spirituale ale poporului, a unui viitor de bună stare și fericire pentru toți cei ce muncesc”.

Marea Adunare Națională a aprobat în unanimitate legea privind organizarea Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romine.

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, din imputemcirea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și a Consiliului de Stat al R. P. Romine a propus în funcția de președinte al Consiliului de Miniștri pe tovarășul Ion Gheorghe Maurer.

Adunarea a primit cu aplauze îndelungate propunerea făcută și a aprobat în unanimitate lista noului guvern, supusă Marii Adunări Naționale de către tovarășul Ion Gheorghe Maurer.

În cadrul lucrărilor acestei sesiuni, Marea Adunare Națională a votat proiectul de lege pentru constituirea Consiliilor economice regionale, a ales Comisia pentru elaborarea noii Constituții a R.P. Romine și a ratificat decretul emis de Prezidiul Marii Adunări Naționale în intervalul dintre sesiuni. Lucrările primei sesiuni a celei de a IV-a legislaturi a Marii Adunări Naționale au constituit o nouă dovadă a indestructibilei unități politico-morale a poporului nostru, a nezdruincatului atașament față de partid și de regimul democrat-popular, a adeziunii sale totale față de politica internă și externă a statului nostru. Nu încapă îndoială că cei patru ani de legislatură a Marii Adunări Naționale pe care această sesiune i-a inaugurat, vor marca o nouă etapă în dezvoltarea țării, noi și hotărâtoare victorii în opera de desăvârșire a construcției socialismului în patria noastră.

VEAC NOU



Ajutor frățesc
agriculturii
noastre

de prof. univ.
Bucur Schiopu

(pag. 3)

In vizită
la Dubna,

orașul fizicii nucleare

de acad. Șerban Țițeica

(pag. 6-7)

Premiile LENIN:

Candidaturile
literare

de Mihai Novicov

(pag. 8)

ANUL XVII
24 martie 1961

12
(836)

12 PAGINI
1 LEU



Galina Beskina, solistă a Ansamblului de balet pe gheață din Moscova care ne va vizita în curând țara

ОТОНЕК

Douăzeci și unu de milioane

Clădirea Bibliotecii de stat „V. I. Lenin” din U.R.S.S. seamănă cu un uriaș dulap de cărți. Asemănarea nu e numai exterioară. De la primul pină la ultimul etaj, clădirea e fixată cu cărți, ziare și reviste, atingând uriașă cifră de 21.000.000 exemplare.

Nu mai o singură sală de lectură are o capacitate de 460 de locuri, iar biblioteca are 20 de săli. De aici pornesc spre abonații din S.U.A., Franța, R.P. Chineză, România, Anglia, India, Australia etc. nenumărate publicații. În afară de aceasta, numai anul trecut, în cadrul schimbului de cărți cu bibliotecile străine, au fost expediate peste hotare 250.000 de volume și primite aproape 214.000.

Ferestrele mari ale sălilor de lectură sunt acoperite cu storuri de culoare închisă. În semiobscuritate sunt proiectate microfilme. Astfel, textul publicațiilor unice, șterse de vreme și înregistrate pe peliculă, revine în fața cititorilor. Cu ajutorul unui microfilm, se poate citi, de pildă, primul număr al ziarului „Pravda”, care datează din 1912.

În spatele unei uși din fier forjat, se află un muzeu original. Aci se păstrează manuscrise vechi ca: „Evanghelia din 1096”, „Evanghelia marină”, scrisă în alfabetul glagolitic, „Russkaia pravda” (Adevărul rus), „Călătorie peste trei mări” de Afanasi Nikitin... Monumente nemuritoare ale vechiului alfabet rus. De asemenea, pot fi văzute și autografe. Pe cine nu l-ar impresiona oare autografele lui Petru I și Lomonosov, Walter Scott și Victor Hugo, Lermontov și Gogol?...

La secția de restaurare și igienă a bibliotecii se verifică trănicia pergamentelor.

— De restaurarea cărților ne-am ocupat în foarte mare măsură în timpul războiului — ne-a spus Stefanida Hrisanovna Ivanova — când multe cărți se deteriorau în subsoluri

unde erau ascunse din pricina bombardamentelor. Foarte multe cărți ne soseau și de pe front sau din orașele eliberate de sub ocupația fascistă. Îmi amintesc că în iarna anului 1943 am primit 20 de lazi foarte grele. Când le-am deschis am găsit înăuntru blocuri de gheață în care erau a sumedenie de cărți. Într-o scrisoare scurtă comandantul regimentului ne aducea la cunoștință că în timpul unei transbordări cărțile, aflându-se în bătaia focului dușmanului, au căzut în apă, dar soldații le-au salvat cu riscul vieții.

Altă dată, comandantul unei companii ne-a trimis, din partea unui soldat care căzuse pe front, un manuscris prețios din secolul XVII. Manuscrisul era ciuruit de gloanțe și pătat de sînge. Mai e oare necesar să spunem cu câtă grijă și dragoste am restaurat aceste pagini?



ТРУД

Газета Всесоюзного Центрального Совета Профессиональных Союзов

Mai puternică decît gigantul ae pe Volga

În raionul Nikopol-Apostolovo, nu departe de canalul principal recent construit — Nipru-Krivoi Rog, au apărut iarăși oameni în salopetă... Sînt geodeziștii secției din Harkov a Institutului „Teploelectroproekt”. Ei au început să traseze aici albia viitorului canal de derivație, care va umple cu apă lacul de acumulare al Hidrocentralei electrice nr. 2 de la Krivoi Rog.

Noua întreprindere energetică, a cărei construcție a început recent, va fi un etalon al viitoarelor hidrocentrale electrice din U.R.S.S. Ea va avea o putere instalată de 2,4 milioane kilowați, depășind astfel cu mult puterea instalată a faimoasei hidrocentrale electrice de pe Volga. Noua hidrocentrală va fi echipată cu cele mai mari și mai moderne turboagregate, avînd o putere de 300 mii de kilowați fiecare.

Este interesant de știut că hidrocentrala va fi ridicată prin metode de construcție ultrarapide. Astfel, toate corpurile de producție se vor monta din prefabricate de beton armat. Înaltul nivel de industrializare a șantierului va fi asigurat de un mare poligon de construcții care va avea o productivitate anuală de 10 mii metri cubi beton armat, precum și de două uzine producătoare de beton. Paralel cu hidrocentrala, va crește și un orașel muncitoresc. Acesta va avea o suprafață locativă de 45 mii metri pătrați, un palat al culturii, numeroase întreprinderi pentru deservirea complexă a populației, spitale, școli, creșe etc.

ЛИТЕРАТУРНАЯ ОСТАВЪ ПАРЛЕДИОН ОСТАВЪ ПАРЛЕДИОН ОСТАВЪ ПАРЛЕДИОН ГАЗЕТА

„Desțelenirea” litoralului Crimeei

Pe țărmurile Crimeei există locuri de un pitoresc rar întîlnit, cu nimic mai prejos decît Ialta, Eupatoria sau Feodosia. Dar dat fiind că se află în partea de sud-est și de nord-vest a litoralului, ele aproape că nu sînt cunoscute de vilegiaturiști.

De curînd, a fost elaborată schema generală a amplasării rețelei de instituții medicale în stațiunile balneare ale Crimeei, acordîndu-se, însă, o atenție deosebită raioanelor din partea de sud-est și nord-vest a litoralului, căruia localnicii le spun „pămînturi balneare întelenite”.

Se știe că în prezent, în sanatoriile, casele de odihnă și pensiunile Crimeei se pot odihni simultan 40.000 de oameni ai muncii. În 1965, însă, această cifră se va dubla, mai cu seamă datorită construcției pe litoral a noilor orașe balneare în regiunile cuprinse între Alușta-Feodosia și Eupatoria-satul Cernomorskoe.

Anul acesta va începe construcția orașelului balnear Privetnoe pentru 5.000 de locuri. Această „Ialtă în miniatură” va fi alcătuită dintr-un complex de hoteluri ultramoderne, edificii culturale, baze sportive, întreprinderi de alimentație publică etc. Între Alușta și Feodosia, se vor ridica în total 20 de orașe de acest fel. Deocamdată, în satul Nikolaevka, raionul Saksak, a și început construcția unuia din ele.

În partea de vest a litoralului Crimeei și în multe alte regiuni ale peninsulei, au fost descoperite numeroase surse de ape minerale și nămoluri curative.

СОВЕТСКАЯ РОССИЯ

Mai multe femei... sau mai mulți bărbați?

Recensămîntul din 1959 a stabilit că 55 la sută din populația din R.S.F.S. Rusă o constituie femeile, ceea ce înseamnă că în această republică unională există cu 12,7 milioane mai multe femei decît bărbați.

Cum se explică aceasta? Desigur, prin marile pierderi suferite de populația masculină în timpul războiului. În schimb, în ceea ce privește populația sub 25 de ani, bărbații depășesc cu 640.000 numărul femeilor.

Aproape trei sferturi din locuitorii R.S.F.S.R. s-au născut după Marea Revoluție din Octombrie. Dacă adăugăm la acest număr pe cei care în 1917 aveau 10 ani și mai puțin, numărul persoanelor care n-au avut de-a face cu urmările nefaste ale orînduirii capitaliste atinge cifra de aproape 100 milioane, adică 85 la sută din populația R.S.F.S. Ruse.

În clipa de față, mortalitatea infantilă în R.S.F.S.R. este de 4—5 ori mai mică ca în 1940. Scăderea mortalității și mărirea duratei mijlocii a vieții, care în U.R.S.S. a crescut în anii 1957—1958 la 68 de ani față de 44 în 1926—1927, a atras după sine o creștere a numărului persoanelor vîrstnice.

Cu toate că mortalitatea se află în scădere și în numeroase alte țări, totuși Uniunea Sovietică este aceea care a reușit cele mai mari succese în acest domeniu. Așa, de pildă, în comparație cu 1913, mortalitatea în U.R.S.S. a scăzut cu peste 75 la sută, în timp ce în S.U.A. ea a scăzut cu 28 la sută, iar în Anglia cu 18 la sută.

Les Nouvelles DE MOSCOU

Medicina sovietică a elaborat o nouă metodă de tratare a diabetului. Metoda acordă o mare importanță regimului alimentar. Astfel, Institutul de alimentație al Academiei de medicină a pus la punct un regim alimentar special care exclude medicamentele și care constă în aplicarea unei alimentații complete conținînd cantități suficiente de albumine, grăsimi și vitamine, dar în schimb o cantitate redusă de hidrați de carbon. În genere, regimul prevede zilnic aproximativ 100 gr. albumine, 70 gr. grăsimi și 300 gr. hidrați de carbon, dar el poate varia în funcție de starea bolnavului.

Practica a dovedit că acest tratament nu este numai posibil, dar și eficient, și trebuie să arătăm că în Uniunea Sovietică funcționează un mare număr de restaurante, cafenele și magazine dietetice, care permit diabeticii să urmeze regimul mai sus prescriș.

Pentru cazul, însă, cînd diabetul e însoțit de complicații, sau se află într-un stadiu înaintat, medicii sovietici prescriu un tratament constînd în injecții cu insulină. Ei prescriu de regulă protamina-zinc-insulina, globina-insulina sau insulina-lentă care au un efect

Noi metode de tratare a diabetului

prelungit și reduc numărul injecțiilor. (Protamina-zinc-insulina nu e injectată decît o dată pe zi, în timp ce insulina de 4 sau 5 ori).

Uneori însă, tratamentul cu insulină se dovedește insuficient și atunci se recurge la lipocaină, niște compriate al căror rezultat este cu atît mai eficient, cu cît bolnavul respectă regimul alimentar în care hidrații de carbon sînt parțial înlocuiți, de pildă, cu arpacaș de ovăz, iar albuminele cu brînză albă.

Pentru evitarea injecțiilor cu insulină sînt folosite o serie de preparate noi exercitînd aceeași acțiune curativă, cum sînt cele cu sulfanilamide ca nadisanul, invenolul, oranilul, diaboralul, rastinonul, butamida, orinasol, diabenesul ș.a., și pe care medicii le prescriu cu succes în cazurile de așa numit „diabet gras”, sau bolnavilor care au depășit vîrsta de 40 de ani. Aceste preparate se dovedesc, însă, insuficiente și chiar contraindicate în tratamentul copiilor și persoanelor tinere sau al formelor complicate sau foarte grave ale acestei boli, fiind în consecință înlocuite cu insulină.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI
GENERAL A R.I.U.S

Redacția și administrația: București,
Str. Ion Ghica, 5 telefon 13 03 10.



Mașini uriașe pentru cultura porumbului

AJUTOR FRĂȚESC AGRICULTURII NOASTRE

Cuvintele lui I. V. Miciurin — „noi nu putem aștepta daruri de la natură; sarcina noastră este să i le smulgem” — au devenit lozincă mării armate de lucrători științifici din agricultura U.R.S.S. Nicăieri și niciodată, știința n-a avut o asemenea dezvoltare și asemenea condiții favorabile pentru traducerea sa în practica curentă, ca în Uniunea Sovietică.

În U.R.S.S. s-a organizat o rețea largă de instituții de cercetări științifice și experimentale. Dacă în anul 1913, pe teritoriul Rusiei țariste au existat numai 44 de stațiuni experimentale, 170 de cimpuri de experiențe și puncte de sprijin în care lucrau 440 de colaboratori, în momentul de față există, în cele mai diferite regiuni ale țării, aproape 800 de instituții științifice, 96 de stațiuni regionale complexe, 317 stațiuni experimentale și 224 de alte instituții experimentale, în care lucrează peste 11.000 de colaboratori științifici. Printre aceștia, peste 200 sunt academicieni și membri corespondenți ai Academiei de Științe a U.R.S.S. și ai Academiei de Științe agricole „V. I. Lenin”.

O largă activitate de cercetări științifice se desfășoară de către instituturile agricole de învățământ superior în care sunt antrenați aproape 14.000 de profesori și alte cadre didactice. În afară de aceasta, munca experimentală și de cercetări se desfășoară pe aproximativ 2000 de loturi de stat pentru încercarea soiurilor.

Un important rol în creșterea nivelului agriculturii trebuie să-l joace gospodăriile experimentale demonstrative din raioane, organizate pe baza sovhozurilor și colhozurilor fruntașe.

Gospodăria experimentală demonstrativă este o gospodărie model care va fi vizitată cu deosebit interes de colhoznici și muncitori din sovhozi, de agronomi și zootehnicieni, de ingineri și alți specialiști. Ei vor cunoaște aici cele mai bune rase de animale, rațiile furajere, soiurile foarte productive de semințe agricole, modalitatea extinderii mecanizării în diferite sectoare de producție etc. Totodată gospodăria experimentală demonstrativă va trimite în colhoz sau sovhoz specialiști care, în condiții corespunzătoare, vor acorda ajutor la organizarea rațională a colhozului. Trebuie să știm că forma cea mai eficientă de propagandă a noului, este ca oamenii să învețe din exemple concrete.

Înșușirea experienței înaintate a sovhozurilor în organizarea producției și ridicarea randamentelor agricole — vegetale și animale — a constituit un puternic sprijin acordat gospodăriilor noastre de stat. Pentru realizarea acestui țel, începând cu anul 1950, un însemnat număr de cadre tehnice și economice s-au specializat în Uniunea Sovietică, însușindu-și metodele înaintate de lucru. De asemenea, în cadrul schimbului de experiență realizat prin vizite reciproce, folosirea consilierilor și a documentațiilor de specialitate s-a putut cunoaște o serie întreagă de procedee tehnice, de procese tehnologice și de metode agrozootehnice de lucru, a căror generalizare, în cadrul gospodăriilor agricole de stat,

a dus la ridicarea și reorganizarea mai eficientă a producției.

Astfel, iarovizarea orezului este metoda prin aplicarea căreia s-a ajuns la reducerea numărului de zile necesare maturizării culturii și la mărirea producției la hectar. Organizarea producerii semințelor de cereale și de legume după metoda elitelor și a cimpurilor raionale de selecție continuă asigură semințele necesare fondului de reînnoire a semințelor din sectorul socialist al agriculturii.

Aplicarea metodelor sovhozurilor fruntașe în altoirea materialului săditor, pomicol, extinsă pe 358 ha de pepinieră în cadrul gospodăriilor de stat pomicole, a adus o economie de 600.000 lei anual. Extinderea metodelor de tratare termică a vinurilor, de selecționare a lor, de fabricare a coniacurilor, au făcut posibile obținerea de producții de calitate superioară, care au adus podgoriilor noastre repetate premii și distincții la expozițiile și târgurile internaționale. Extinderea metodelor aplicate în sovhozi în monta animalelor și în înșămînțările artificiale la ovine și tau-rine a permis înnoirea masivă a raselor și reducerea costurilor specifice cu 60 la sută, îmbunătățind totodată prolificitatea și fecunditatea.

Oamenii muncii din R.P.R. au văzut și văd în ajutorul multilateral și frățesc acordat de Uniunea Sovietică pentru dezvoltarea agriculturii noastre, ca și în cele mai felurite domenii ale vieții noastre economice și sociale, o condiție esențială pentru asigurarea unui ritm rapid de dezvoltare a construcției socialismului în patria noastră.

Prof. univ. Bucur Șchiopu
adjunct al ministrului Agriculturii



Pentru marea bătălie agricolă a primăverii, uzinele trimț mereu noi întăriri.

În cursul ultimelor săptămâni atenția opiniei publice sovietice a fost reținută în mare măsură de un număr de consfătuiri zonale în cadrul cărora cei mai buni practicieni și organizatori ai agriculturii și creșterii vitelor au dezbătut măsurile cele mai potrivite pentru aplicarea hotărârilor plenarei din ianuarie a C. C. al P.C.U.S. Aceste consfătuiri s-au bucurat de participarea lui N. S. Hrușciov, care a rostit ample cuvântări ce deschid noi orizonturi pentru dezvoltarea pe toate planurile a regiunilor respective și în același timp oferă o prețioasă sursă de informare în legătură cu aspectele înaintării societății sovietice pe calea construcției desfășurate a comunismului.

UN ȚINUT CU MARE VIITOR

În ultimii ani, în Uniunea Sovietică au fost valorificate peste 40 de milioane de ha de pământuri înțelenite, sute de mii de oameni, în special tineri, s-au stabilit și-și făuresc o viață nouă în regiuni în trecut nelocuite. Față de perioada 1949—1953, regiunile cu pământuri desțelenite au produs în ultimii ani cu peste șase miliarde de puduri mai multe cereale-marfă. Cheltuielile cu valorificarea acestor pământuri au fost în întregime recuperate, iar acum se dobîndesc venituri ce servesc la ridicarea continuă a nivelului de trai al popoarelor sovietice și implicit, a locuitorilor din aceste regiuni.

Cea mai mare parte a întinsurilor chemate la o viață nouă, cea mai mare parte a solurilor defrișate se află în Ținutul pământurilor desțelenite, cu capitala Akmolinsk. În momentul de față în acest Ținut se află 18.400.000 de ha de pământuri redede culturilor, iar în anii imediați următori vor mai fi puse în valoare încă două milioane de ha. Spre a da o idee despre amploarea luată de producția agricolă din acest ținut este de ajuns să amintim că în trei ani el a dat o treime din întreaga producție anuală de grâu a S.U.A.

Sînt succese incontestabile, sînt mari succese. Dar societatea sovietică le socotește numai ca o primă etapă pe un drum ce abia începe. Așa cum sublinia un recent articol de fond din „Pravda”, „pământurile desțelenite dau multă piine țării, dar pot să dea și mai multă”. Consfătuirea de la Akmolinsk a fost convocată tocmai spre a preciza jaloanele care urmează să marcheze viitoarea configurație economică și socială a ținutului.

N. S. Hrușciov a arătat că țara sovietică așteaptă din partea Ținutului pământurilor desțelenite cel puțin 1.000.000.000 de puduri de cereale-marfă pe an. În același timp, tovarășul Hrușciov a subliniat că în momentul de față începe o nouă etapă în valorificarea acestor pământuri. Prima etapă a fost caracterizată printr-o considerabilă sporire a producției de cereale-marfă. Cea de-a doua va însemna un mare avînt al nivelului tehnic al agriculturii, dobîndindu-se o producție mereu crescîndă de produse animale. „Pământurile desțelenite au dat țării miliarde de puduri de cereale — a declarat N. S. Hrușciov. Acum ele trebuie să dea milioane de puduri de carne”. În viitorii ani, din partea colhozurilor și sovhozurilor din Ținutul pământurilor desțelenite se așteaptă o contribuție importantă la realizarea sarcinii de a ajunge S.U.A. în ce privește producția animalieră pe cap de locuitor.

Trebuie reținut faptul că noul Ținut al pământurilor desțelenite este și o regiune cu o industrie socialistă în dezvoltare rapidă. Completînd această idee, N. S. Hrușciov a preconizat ca la Akmolinsk să se construiască o uzină sau chiar mai multe uzine de mașini agricole, care vor avea asigurate o vastă piață de desfacere în imediata apropiere. Akmolinskul de astăzi se va transforma astfel într-un important centru industrial și tocmai avînd în vedere această evoluție N. S. Hrușciov a menționat că s-ar putea lua în discuție chiar schimbarea numelui orașului în Țelinograd („orașul pământurilor desțelenite”). „Creșcă e un nume potrivit cu prezentul și viitorul orașului dv.” — a remarcat N. S. Hrușciov.

Dezvoltarea unor noi ramuri economice, care cer o populație stabilă, pune pe de altă parte pe primul plan problema construcțiilor de tot felul. Se știe că Comitetul Central al Comsomolului a hotărît să mobilizeze anul acesta 15.000 de tineri constructori pentru noile șantiere care se vor înălța pe pământurile desțelenite. Acești tineri entuziaști, adevărați romantici ai vremii noastre, vor da un ritm și mai viu campaniei de construcții care a făcut ca în ultimii doi ani în acest ținut să răsăre 130.000 de locuințe noi. Trasînd directiva de a se crea condiții optime de trai pentru locuitorii pământurilor desțelenite, N. S. Hrușciov a recomandat ca sovhozurile de aici să construiască case de locuit cu mai multe etaje și dispunînd de tot confortul modern.

Cele de mai sus nu epuizează, însă, fi-rește, sfera problemelor pe care le ridică dezvoltarea acestui ținut „cu cele mai mari posibilități și cu un mare viitor” — cum l-a definit N. S. Hrușciov. Se simte o mare nevoie de cadre culturale, după cum se impune, ca o imperioasă necesitate, popularizarea experienței fruntașilor în agricultură. Epoca recordurilor izolate a fost depășită. Vremea noastră cere o mișcare de masă pentru asimilarea celor mai productive, mai înaintate metode de muncă,

Dumitru Hincu

PATRUZECI ȘI OPT DE ORE



Nu s-a scurs nici o săptămână de când m-am reîntors din Cosmos.

Patruzeci și opt de ore am plutit lipsit de greutate, legat de fotoliu prin curelele suplă, de nylon. Din clipa în care s-a închis hubloul containerului și până am aterizat n-am respirat decât aerul din cabină, oarecum deosebit de cel pe care m-am obișnuit să-l respir pe Pământ.

Cabina, ai cărei pereți interiori erau vopsiți în alb, fusese echipată cu aparate automate care-mi furnizau oxigenul, absorbau gazele dăunătoare și mențineau în atmosfera artificială temperatura și umiditatea necesară.

În timpul zborului pe orbită, am efectuat sute de experiențe. Astronomii îmi ceruseră să fotografiez Luna, Marte și Venus, meteorologii așteptau fotografiile ale norilor care acoperă Pământul, iar fizicienii erau nerăbdători să primească informații cu privire la aurorele boreale și la inelele de electroni care înconjoară globul.

O multitudine de aparate înregistrau toate reacțiile organismului meu. Pentru aceasta pe corp îmi fuseseră fixate plăcuțe de control, un aparat atașat la piept transmitea pe Pământ prin radio pulsațiile inimii, iar microfoanele ritmul respirației.

În clipa în care motoarele și-au oprit mersul și forța de atracție a încetat să preseze asupra-mi, în jurul meu s-a așternut o liniște nefirească. M-a readus la realitate vocea emoționată a transmisiionistului de pe Pământ, care întreba într-una: „Cum te simți? Răspunde! Cum te simți?”

— Totul e în ordine, i-am răspuns calm. Din cauza aerului rarefiat din cabină și a presiunii atmosferice mai slabe ca de obicei, îmi auzeam vocea parcă mai ascuțită, cu o octavă mai sus de cum era firesc.

Dar, abia am apucat să-mi liniștesc pe cei de jos că totul merge bine, c-am și simțit că întreaga cabină, cu fotoliu și cu mine într-insul, începe să se prăbușească în vid. Carmelul de însemnări, nou nouț, așezat pe planșetă, a început să-și întoarcă singur paginile, iar creionul, fixat cu un elastic, s-a ridicat în sus, sprijinindu-se pe vîrf.

Aceste prime semne ale lipsei de gravitație mi-au dat de înțeles că ultimul etaj al rachetei se angajase, în sfîrșit, pe orbita lui eliptică.

Timp de două zile urmam, deci, să viețuiesc fără forța cu care mă obișnuisem pe Pământ: gravitația. Lipsa ei o simțeam în fiecare clipă: și-atunci cînd deschideam sau închideam ochii, și-n timp ce respiram, și-atunci cînd, pur și simplu, încercam să-mi mișc membrele.

Încă din primele minute de zbor, cînd, pentru prima oară, am îndreptat ecranul televizorului spre planeta natală, am rămas uimit de splendoarea culorilor pe care le reflecta.

În douăzeci și cinci de minute, parcursesem distanța care separă gheturile albe ale polilor de strălucirea de smarald a pădurilor ecuatoriale. Am putut observa cum se schimbă vremea deasupra oceanelor și continentelor, cum se învîlmănesc deasupra lor masele amenințătoare ale norilor.

Cu fiecare rotație în jurul planetei, cabina se orienta automat în așa fel, încît Pământul se afla mereu dedesubtul meu, iar privirea, sau mai bine zis ecranul televizorului continuu orientate înainte, în sensul mișcării. Apăsînd pe un buton, puteam, în orice clipă, cerceta pe ecran porțiunea de spațiu care mă interesa.

Așa am putut studia și fotografia în amănunt suprafața Lunii. Conturul „mărilor”, lanțurilor muntoase și circurilor lunare se zăreau perfect, și asta pentru că între sputnik și Lună nu exista atmosferă care să îngreuneze vizibilitatea cu praful sau umiditatea ei.

Așa s-au scurs patruzeci și opt de ore, și pe Pământ, în punctul din care decolasem, s-a așternut noaptea. Am încercat să ațipesc și eu, în fotoliu în care mă aflam așezat. Cu prilejul antrenamentelor, mă obișnuisem să adorm pe loc, indiferent de moment și împrejurări, dar în cordarea nervoasă care pusese acum stăpînire pe mine era mai tare ca voința. Medicii care-mi supravegheau zborul m-au sfătuit atunci să conectez „electro-

sonul”, un aparat minuscul, cît un nasture, fixat pe cască, în spatele urechii. Metoda s-a dovedit salutară: după numai cîteva clipe m-am și cufundat într-un somn adînc.

Am dormit numai patru ore, dar m-am sculat odihnit, cu mintea limpede, așa că mi-am putut continua observațiile.

După un timp însă, o voce îngrijorată mi-a dat de știre că ritmul respirației s-a accelerat. În stare de repaus, un om respiră, de obicei, cam de 12-15 ori pe minut. Eu respiram de două ori mai repede.

Mi s-a indicat să stabilesc de urgență concentrația de gaz carbonic din cabină. Era de trei la sută, cu alte cuvinte limita, așa că am pus imediat în funcțiune aparatul pentru purificarea aerului, după care am început să respir normal.

Programul observațiilor științifice se apropia de sfîrșit: trecuseră 46 de ore de cînd mă aflam pe orbită.

Înainte de a pătrunde în straturile joase ale atmosferei, aparatul, care zbura cu o viteză de 28.000 de kilometri pe oră, trebuia să-și reducă viteza de vreo sută de ori, căci

altfel s-ar fi aprins ca un meteorit...

...În cabină, termoregulatorii, care mențineau temperatura la 20-25 grade, funcționau normal. Știam însă că, în momentul pătrunderii în atmosferă, temperatura aceasta urma să crească un timp oarecare. Și aceasta în ciuda termoregulatorilor, a dublilor pereți ai cabinei, construiți din materiale refractare, a perfecte izolații termice.

Cu zece minute înainte de a părăsi orbita, pe tabloul de bord s-a aprins un semnal roșu: „Pregătește-te de coborîre!” Am mutat maneta regulatorului sistemului de răcire la indicația „maximum”, am pregătit extincătoarele și am apucat strîns levierul de comandă pentru salt. Apoi, am anunțat Pământul că sint gata de coborîre.

Minutele se scurgeau unul după altul: cinci... trei... unul.

— Atenție la întoarcere!
...Acum zburam cu spatele întors, în sensul mișcării. Cabina se desprinde de ultimul etaj al rachetei, care dispăre asemenea unei năluci în ecranul televizorului.

— Frînează!

Undeva, în spate, aud pierzîndu-se bubuitul rachetelor de frinare. Mă simt din ce în ce mai strîvit în fotoliu... Mi-e greu să mișc pînă și mîna... Viteza și înălțimea scad vertiginos... Îmi e din ce în ce mai greu să respir... Am impresia că pieptul mi-e strîvit de o placă uriașă de oțel... Urletul rachetelor încetează brusc. Afară nu mai aud decît zgomotul aerului care se prelinge de-a lungul pereților cabinei. Temperatura urcă din minut în minut: 30 grade... 35 grade...

Fără voie ridic viziera transparentă a căștii și ventilatorul îmi trimite în față o dogoară de nesuportat, de parc-ar fi început să bată vînturile deșertului. N-am încotro și fixez viziera la loc.

— Ei, cum mai merge? întrebă o voce îngrijorată de pe Pământ.

Îmi adun puterile și, aproape sufocat, strig:

— Totul e în ordine.
Arunc o privire la cadranele aparatelor și constat că coloana de mercur a termometrului a început să coboare. Biruism etapa cea mai grea. Cabina se afunda în stratosferă cu viteza sunetului.

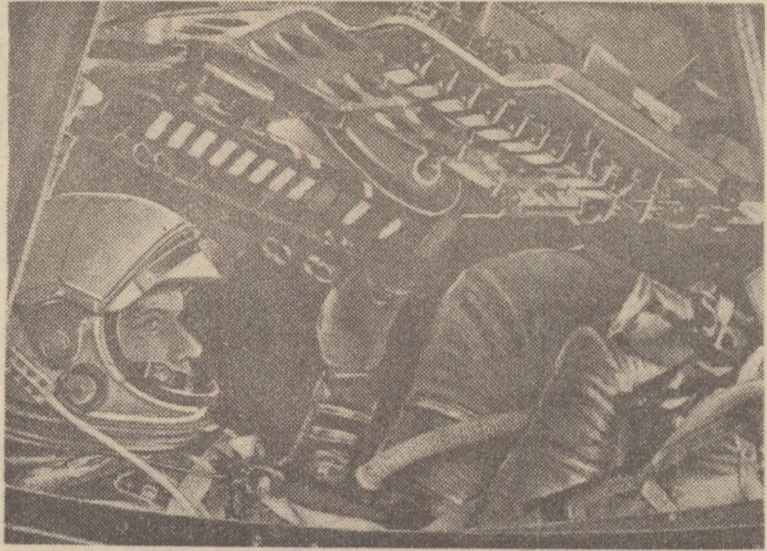
Apoi, pe tabloul de bord s-a aprins o lumină și îndată după aceea am simțit două șocuri succesive: se deschiseseră parașutele de aterizaj. Întîi cea mică, apoi cea mare.

Apoi încă un șoc: ajunseseam pe Pământ.

Am apăsat întîi pe levierul de desprindere al parașutei și apoi pe butonul roșu care comanda deschiderea hubloului. Mi-am desfăcut repede curelele care mă fixau de fotoliu, am deconectat cablul telemetric și, încărcat de aparate, am părăsit cabina. Îmbătat de aerul proaspăt, înmiresmat, am făcut inconștient vehiculul cosmic și am bătut prietenos cu oalma pereții pirjoliți ai cabinei...

V. Parfenov

candidat în științe tehnice



Singurătatea zborului spațial...

Probleme psihologice ale zborului interplanetar

Zborul omului în cosmos presupune nu numai rezolvarea problemelor fiziologice, ci și rezolvarea unor probleme de ordin psihologic. În privința aceasta există încă numeroase dificultăți.

Se știe că omul, așa cum îl cunoaștem noi astăzi, și-a format deprinderile și reacțiile psihice în decursul unei lungi evoluții și într-un mediu care se deosebește radical de cel existent în cabina navelor cosmice. Reacțiile psihice ale omului sint adaptate mediului terestru și vieții sociale. Acest mediu este alcătuit dintr-o sumă de factori începînd cu Pământul pe care îl „simțim sub picioare”, și terminînd cu legăturile sociale, de muncă, familiale etc. De aceea, performanțele viitorilor cosmonauți sint condiționate de crearea, în cabina navei-satelit, a unei ambianțe corespunzătoare.

O experiență simplă ne arată rolul stimulenților psihici externi asupra funcțiilor nervoase superioare. Cîțiva oameni au fost izolați în camere speciale, unde numărul excitanților externi a fost redus la minimum, printr-o perfectă izolare acustică și luminoasă. Rezultatele au fost surprinzătoare. Foarte puțini oameni au reușit să reziste, în condițiile date, mai mult decît cîteva zeci de ore. Recordul a fost de o săptămînă. Cu acest prilej, s-a constatat că, în condițiile reducerii simțitoare a excitanților externi, se produce o scădere impresionantă a facultăților psihice, cu dereglări ale sistemului nervos care au dispărut abia după o anumită perioadă de timp.

Psihologia zborului cosmic și-a îmbogățit cunoștințele pe seama experienței acumulate de exploratorii regiunilor îndepărtate ale globului și de piloții de încercare. Aceștia sint de asemenea obligați să acționeze într-un mediu mai puțin obișnuit, fără legături normale cu restul lumii inconjurătoare.

Așa, de pildă, membrii expedițiilor polare sint izolați în colective foarte restrînse, într-un mediu neobișnuit, într-un decor foarte monoton, de unde lipsesc chiar și variațiile zi-noaptea. Experiențele au arătat că în aceste condițiuni se dezvoltă o tensiune psihică anormală, care are drept rezultat la unii, apariția nevrozelor.

Piloții de încercare a avioanelor moderne, care zboară cu mare viteză, la înălțimi de peste 20.000 metri, au de înfruntat condiții și mai apropiate de cele existente cu prilejul zborului cosmic.

Și ei sint, oarecum, izolați în spațiu, pilotînd aparate cu performanțe excepționale, supuși la accelerații, zgomote și vibrații intense. Conducerea aparatului cere din partea pilotului o mare stăpînire de sine, cunoștințe și capacitatea de a le folosi cu rapiditate.

Enumerînd condițiile grele care rezultă din confruntarea omului cu particularitățile mediului cosmonautic, am vrut să subliniem cît de mari sint dificultățile în această direcție. Dar oamenii vor dovedi curînd că sint în stare să înfrîngă aceste dificultăți.

Mai întîi, după cum o arată experiențele savanților sovietici, o mare însemnătate are judicioasa alegere a viitorilor cosmonauți. Aceștia trebuie să fie oameni ajunși la maturitate și să se dovedească foarte echilibrați și stăpîni pe nervii lor, ceea ce ne face să credem că vor avea vîrsta între 30-40 de ani.

Progresul tehnico-științific contemporan a creat largi posibilități pentru stabilirea de legături, prin radio și televiziune, între cabina navei cosmice și Pământ. Astfel, viitorii cosmonauți vor străbate imensele spații cosmice, însoțiți fiind de chipul și de glasul celor cunoscuți, comunicînd regulat cu stațiunile științifice terestre, vizionînd spectacole obișnuite etc. Și întorși din această fantastică aventură, starea lor psihică va fi, probabil, mai înfloritoare decît la decolare: starea psihică a unor oameni care euceresc Universul.

Ing. A. Negrea



Cobaiul care a însoțit-o pe Cernușka în zborul ei cosmic. Cum se sim.e.? Bine, mulțumesc!

IN VIZITĂ LA

Deși teritoriul Uniunii Sovietice este străbătut de multe fluvii impozante, la care mina omului a adăugat o întreagă rețea de canale, totuși nici unul din aceste fluvii nu este atât de aproape de sufletul poporului ca fluviul Volga. Cîntecul popular îl denumește „fluviul-mamă” și asemuiește apele sale cu apele mării. Dacă în trecut nu prea îndepărtat această asemuire putea să pară nițel exagerată, astăzi, în unele locuri cel puțin, ea se apropie de realitate: prin intervenția omului, în scopul de a regulariza

sat pe malul drept al Volgii, aproape de vărsarea riulețului Dubna. Importanța lui a început să crească în anii premergători războiului, atunci cînd au început să se apropie de el lucrările de construcție a canalului Moscova-Volga. Odată cu încheierea acestor lucrări și cu crearea mării Moscovei, una din acele mări interioare de care am vorbit mai sus, sătulețul a căpătat un nou suflu de viață. Aceasta reprezintă prima cotitură în istoria unui sat de pe malul Volgii.

A doua cotitură s-a petrecut în

nate și mai puternice pentru studiul din ce în ce mai profund al structurii materiei. În virtutea acestei curse, poziția de vîrf a sincrociclotronului din Dubna a fost curînd depășită. De aceea s-a început construcția unei mașini și mai formidabile: sincrofazonul profesorului Veksler. Această mașină uriașă (numai inelul magnetic conține 37 mii de tone de fier!) permite să se accelereze particule pînă la energii de 10 miliarde de electron-volți.

Proiectarea acestei instalații excepționale a durat cîțiva ani, iar apoi s-a trecut la construcția ei. Dar înainte ca această construcție să fie terminată, s-a petrecut a treia cotitură în istoria Dubnei: guvernul sovietic a hotărît să transforme Institutul de cercetări nucleare al Academiei de Științe a U.R.S.S. într-un centru internațional de cercetări, pus la dispoziția fizicienilor tuturor țărilor lagărului socialist. În primăvara anului 1956 s-a semnat un acord între guvernele acestor țări pentru crearea „Institutului unificat de cercetări nucleare” de la Dubna, cu participarea a 13 țări membre. Toate instalațiile existente ale fostului Institut academic au fost puse de guvernul sovietic la dispoziția noului Institut, care astfel, încă de la înființarea lui a avut o bază materială excepțională. De asemenea, mulți dintre fizicienii sovietici care lucrau în vechiul Institut au rămas să lucreze mai departe în noul Institut unificat, care s-a bucurat astfel și de cadre de o excepțională calificare: este de ajuns să citez aici pe prof. Veksler, Djelepov, Pontecorvo, Meșceriakov, Petuhov și alții.

acum, după moartea lui Frédéric-Joliot-Curie, strada poartă numele ilustrului fizician francez. Pe această stradă, în plin centru al orașelului, se află pavilionul direcției Institutului unificat.

Să ne începem vizita noastră la Dubna în acest pavilion. În primul rînd, se cuvine să salutăm pe directorul Institutului, prof. D. I. Blohințev. Numele lui este cunoscut în țara noastră, în special prin tratatul său de mecanică cuantică, apărut în traducere românească și folosit de studenții și fizicienii noștri. Dar el este cunoscut și ca șef al echipei care a proiectat și construit prima centrală atomoelectrică din lume. Acum doi ani, prof. Blohințev a vizitat țara noastră, ceea ce a permis fizicienilor romîni să profite mult din experiența sa organizatorică. Dar, cu toate sarcinile organizatorice și administrative inerente postului pe care îl ocupă, prof. Blohințev găsește timp să desfășoare și o remarcabilă activitate științifică. Lucrările sale din ultima vreme, privitoare la structura nucleonului, deschid perspective noi într-un domeniu al fizicii de cea mai mare actualitate. În fine, ca să completez portretul directorului, trebuie să adăug că este și un om foarte amabil, care știe să vorbească nu numai despre știință, ci și care pove-

prof. T. Tănăsescu, din Reședința și sala în care figură bine cunoscută a oarece a lucrat în Institut timp de aproape trei decenii de șef de sector.

Tot în pavilionul adăpostește și sala în care două ori pe an se desfășoară ședințele științifice ale Institutului și în care toate țările sunt reprezentate prin specialiști. La aceste comunicări rezultate și mai importante obținute de la toate Institutele științifice și organizatorice ale activității

„Vete

Dacă pauza de prînz, putem începe vizita noastră. S-o începem cu care se află laboratoarele nucleare, cel mai mare din Dubna, deosebit de mare și mult înaintea Institutului unificat. Pînă la directorul laboratorului V. P. Djelepov, care a tul său, cît și prin experiență cu care vorbește



La Dubna, nici în parc nu încetează discuțiile științifice.

debitul apelor în lungul dîrșitelor canale, au fost create adevărate mări interioare de-a lungul Volgii, în lîngă de apă a căror lățime depășește cu mult lățimea naturală a fluviului.

Atașamentul poporului pentru Volga nu se explică numai prin frumusețea peisajelor de pe malurile apelor, ci și prin suflul de viață pe care fluviul îl aduce întregii regiuni pe care o străbate. De la izvoarele din platoul Valdai și pînă la vărsarea în marea Caspică, malurile Volgii adăpostesc așezări omenești, mai mici sau mai mari, mai vechi sau mai noi. Pe malul Volgii se înalță orașul-erou Stalingrad. Dar tot pe malul Volgii se găsesc și multe sate în care locuiesc abia cîteva zeci de familii.

Fără îndoială că un astfel de sat a fost pînă nu de mult și cel așezat pe malul drept al Volgii, aproape de vărsarea riulețului Dubna.

amii care au urmat imediat războiului. Atunci, Academia de Științe a U.R.S.S. a ales acest mic sat drept sediu al unui Institut de cercetări nucleare. În cîțiva ani, fața satului s-a schimbat radical. Au început să apară laboratoare impozante, care adăposteau instalații unice în lume.

În scurtă vreme, sub conducerea prof. Meșceriakov, a fost construit un aparat care, în limbajul fizicienilor, se numește sincrociclotron. Acesta este de fapt o uriașă mașină de accelerat particule încărcate; energiile pe care le capătă particulele în urma accelerării pot atinge pînă la 880 milioane de electron-volți. Cu particule de această energie se pot produce nu numai desintegrări ale nucleelor atomice, ci se pot genera și anumite particule instabile, care nu fac parte din structura materiei obișnuite; astfel de particule sînt mezonii π și M .

A treia cotitură

Este cazul acum să previn pe cititor că și fizicienii sînt angrenați într-o „cursă a înarmărilor” dar este vorba de o înarmare pașnică, utilă progresului omenirii: înarmarea cu aparate din ce în ce mai perfecțio-

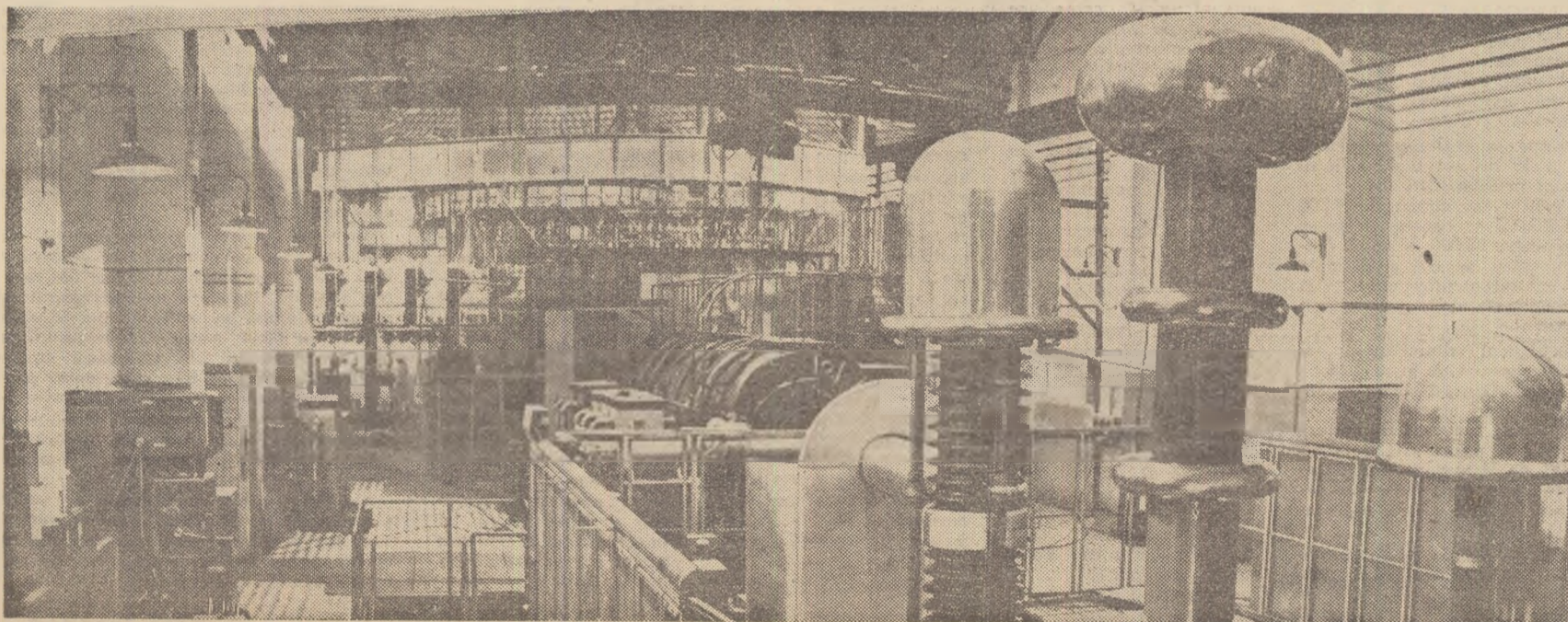
vorba de o înarmare pașnică, utilă progresului omenirii: înarmarea cu aparate din ce în ce mai perfecțio-

Ne începem vizita

Imi amintesc și acum prima vizită pe care am făcut-o la Dubna, la scurtă vreme după înființarea Institutului unificat. Drumul de-a lungul canalului Moscova-Volga îmi este acum foarte familiar. L-am parcurs de atunci în toate anotimpurile, atît la desprimăvărat sau vara, cînd totul este înverzit și cînd pe canal circulă șlepurile încărcate, cît și în toi de iarnă, printre troienii de zăpadă, cînd canalul este înghețat și pe el se joacă copii, sau cîte un pescar cu o răbdare impresionantă stă ore întregi lingă o gaură săpată în gheață. După două ore de drum, încep să apară la orizont cele două statui uriașe care străjuiesc vărsarea canalului în marea Moscovei. Curînd după aceea călătorul se apropie de malul Volgii și-l vede apele, se curgînd liniștit, se înșepenite de frigul iernii. Sîntem la doi pași de Dubna; încă puțin și apare printre brazi Casa de cultură a orașelului, așezată pitoresc între brazi chiar pe malul fluviului. Intrăm apoi pe strada principală a Dubnei, numită la început „ulita centrală;

stește cu multă pasiune și despre activitatea sa de vinător și de alpinist. Alături de biroul directorului se găsesc birourile celor doi directori adjuncți. Primii vice-directori au fost prof. M. Danysz (Polonia) și prof. Votruba (Cehoslovacia). Apoi au urmat prof. Van-Han-cean (China) și prof. Geacov (Bulgaria); noua echipă, aleasă astăzi toamnă, urmează să se la locul. Ea este compusă din prof. Barwich (R. D. Germană) și

originea meridională. În sfîrșit sincrociclotronul de electron-volți, mașină, cu state de servitute. De altfel și astfel este impunător. La sfîrșit, care a funcționat timp de peste zece ani, multe lucrări importante au fost realizate în interacțiile dintre particule „clasice”, proto mezonii π și M . La aceluiași timp se lucrează un număr mare de cercetare, multe din ele de competență, ca prof. Geacov sau prof. Pontecorvo, tute din fizicienii din țările membre. Pentru a satisface voiele acestor cercetări, funcționează zi și noapte



Aici se imprimă protonilor accelerația primară

Cel mai

În fundul incintei pe care acum a fost teritoriul rînd construcția unei forme curioase și de dimensiuni nu prea mari, o aripă scundă, dar înălțimea adăpostește fizica neutronilor, care Frank, cunoscut prin asupra efectului Cere care au fost distins cu premiul Nobel. Mașinile acestui laborator este un tip cu totul special, care se obțin pulsuri de un flux deosebit de mare un kilometru nu este un canal de-a lungul neutronii produși de el are scopul de a fi născut după viteza lor: ating ținta cei dintr-o lenți ajung abia după un timp de lung.

noastră. Este o abna, de unificat calitate. Strativ, se de tin de onsiului cat, con-membre legați de edințe se ifice cele n labora- mbilesc li-că și or- i lui.

Să ieșim din nou pe strada Joliot-Curie și să începem o vizită prin oraș. Dacă cumva am nimerit la ora prinzului sau când încetează lucrul seara, merită ca vizitatorul să privească pe cei care circulă pe străzi. Nicăieri poate într-un orașel atât de mic, cu o populație, este drept, în continuă creștere, dar care abia de curând a depășit 10 mil de locuitori nu se întâlnește o varietate atât de mare de naționalități. Alături de gruzinul oacheș vedem pe germanul blond; alături de un bulgar întâlnim un coreean; iar la cantină, la aceeași masă, discută aprins un român cu un polonez.

„Canalul” Institutului

s-a termi- in labora- incinta în l de pro- vechi labo- ve el a func- de crearea ne întim- orului, prof. prin aspec- pționala vi- și trădează

prire doar de o zi pe săptămână. Tot în laboratorul prof. Djelepov, s-au pus la punct metode noi de accelerare a particulelor, metode care vor fi folosite la modernizarea sincrociclotronului, în vederea creșterii intensității fascicolului. Peste drum de pavilionul sincrociclotronului se înalță un pavilion nou, construit după fondarea Institutului unificat. El adăpostește laboratorul de reacții nucleare, condus

particulelor elementare. Dar tot aici este adăpostită și biblioteca centrală a Institutului, precum și centrul de mașini electronice de calcul. Și aceste mașini lucrează neîntrerupt zi și noapte, pentru a prelucra datele experimentale obținute de toate colectivele Institutului. De aceea acest centru este în atenția deosebită a conducerii, care a reușit de curând să-l dozeze cu două noi mașini moderne.

Marele circ al protonilor

Vizita laboratoarelor situate în vechea incintă, deși fugară, ne-a luat un timp destul de lung. Totuși ne mai rămâne încă o sarcină importantă, aceea de a vizita incinta sincrofazonului de 10 miliarde de electron-volți. Această incintă se găsește departe de centrul Dubnei, „departe” fiind însă înțeles la scara orașelului, adică la o distanță de circa trei kilometri. Dacă nu sîntem prea oboșiți, o putem parcurge pe jos, ceea ce ne dă prilejul de a vedea noile construcții din marginea orașului, construcții de locuințe, și clădirea — încă neterminată în mo-



Foarte tinăra generație a Dubnei. Poate că odată se va ocupa și ea de fizica atomică. Deocamdată însă...

pavilion seamănă cu un circ de mari dimensiuni. Și în adevăr este un circ, dar un circ pe pista cărui nu se învîrtesc cai sau alte animale dresate, ci protoni. Protonii aceștia, injectați la o energie de 3 milioane de electron-volți printr-un accelerator liniar, care singur ar face mîndria unui institut de dimensiuni mai modeste decît cel din Dubna, parcurg, în câteva secunde un drum care depășește de multe ori distanța de la pămînt la lună. Astfel, protonii capătă o energie de 10 miliarde electron-volți și o viteză aproape egală cu viteza luminii. „Pista” însăși este construită dintr-un imens colac de 37 mii de tone de fier care este periodic magnetizat și demagnetizat. Cîmpul magnetic din interiorul colacului are drept scop menținerea protonilor pe o traiectorie circulară, care trebuie parcursă cu abateri mai mici decît cîțiva centimetri. Oricine s-a suit pe „pista” pentru a o putea cuprinde într-o vedere de ansamblu a rămas impresionat de această realizare excepțională, o adevărată uzină de accelerat particule, care însă trebuie să funcționeze cu o precizie comparabilă cu a unui ceasornic. Multe au fost dificultățile construcției și reglajului acestui aparat, dar el funcționează astăzi în condiții foarte satisfăcătoare.

Tot atât de impresionante sînt și laboratoarele de detecție și măsură a proceselor provocate de protonii de mare energie. Pînă acum au fost construite două astfel de laboratoare, dar ele se dovedesc a fi încă neîncăpătoare pentru mulțimea de instalații necesare cercetării. Spre deosebire de sincrociclotronul vizitat anterior, sincrofazonul poate produce și particule cu totul neobișnuite ca: antipro-

Deși sincrofazonul a intrat abia de curînd în regim normal de funcționare, totuși de pe acum s-au obținut cu ajutorul lui rezultate științifice de mare importanță. Nu este cazul să înșirăm aici aceste rezultate, care nu apar în adevărată valoare decît specialistului. Vom aminti totuși despre descoperirea primului antihiperon încărcat, antihiperonul denumit „anti-sigma-minus”, de către un colectiv în care lucrează și un compatriot de al nostru.

Muncă multă — dar nu numai atât!

Scurta vizită pe care am făcut-o nu reflectă nici pe departe viața științifică a Institutului. Pentru aceasta, este necesar să participăm la seminariile în care sînt discutate rezultatele cele mai noi, sau se expun spre discutare proiectele unor noi experiențe. Cei care, venind din țară, vizitează periodic Dubna, au ocazie să constate nivelul științific înalt la care se țin aceste discuții. Cu ocazia acestor vizite, grupul de cercetători romîni care lucrează la Institut se strînge în jurul oaspeților pentru a le expune progresele muncii lor. Cercetătorii romîni sînt răspîndiți în aproape toate sectoarele Institutului, în care lucrează cot la cot cu cercetătorii din toate țările membre, așa încît expunerile lor reflectă practic întreaga activitate a Institutului. Trebuie să mărturisim aici mîndria că activitatea romînilor este bine apreciată de către conducerea Institutului.

Pînă acum am vorbit despre laboratoare, cercetări de fizică și, în general, despre muncă, dar Dubna oferă și posibilitatea de a petrece în mod plăcut timpul liber. La Casa de cultură se pot asculta conferințe interesante și se pot vedea toate filmele care sînt prezentate și la Moscova. De asemenea, sporturile — patinajul și schiul în timpul iernii, sporturile nautice vara — sînt practicate foarte intens. Automobilismul și motociclismul sînt și ele practicate pe o scară destul de largă. S-a remarcat că fizicienii, obișnuși cu accelerarea curioasă a particulelor, au tendința de a accelera prea mult și mijloacele de transport, ceea ce nu este întotdeauna foarte recomandabil.

La Dubna există și mulți amatori de muzică bună, care au colecții bogate de discuri; scriitorul acestor rînduri este dator să mulțumească celor care i-au dat prilejul să petreacă o seară plăcută ascultînd adevărate concerte cu programe de cea mai bună calitate.

Deși foarte tinăr încă, Institutul din Dubna și-a cîștigat o reputație mondială ca unul din centrele care aduc o contribuție de seamă pe cel mai înaintat front al științei. Ca fizician român, sînt mîndru că țara noastră poate participa la lucrările lui și le urez tuturor celor care muncesc acolo noi și mari succese.

Acad. Șerban Țițeica

BRNO

SUL FIZICII NUCLEARE

om vizita în- 80 milioane a venerabilu impună- ctul instala- această ma- impecabil s-au făcut s-au privind in- ele elemen- neutroni, mașină colec- de fizic- șceria- ni alcă- țările toate ne- mașina apte, cu o o-

de prof. Flerov, cunoscut fizicienilor prin descoperirea fisiunii spontane a nucleului de uraniu și prin lucrările asupra elementelor transurricane. Utilajul principal al acestui laborator constă dintr-un ciclotron de tipul obișnuit, însă de dimensiuni și cu caracteristici astfel alese, încît să permită accelerarea nu numai a nucleelor celor mai ușoare, ci și a unor nuclee sau mai exact a unor ioni mai grei. Mașina a fost pusă în funcțiune abia de curînd, așa încît pînă acum nu s-au obținut rezultate științifice. Planul de activitate al laboratorului prevede în primul rînd lucrări în vederea obținerii elementelor transurricane, în special a elementului cu numărul de ordine 102 sau mai mare.

mentul în care scriem — a Mialei Facultății de fizică a Universității Lomonosov din Moscova.

Odată intrăți în incinta laboratorului, condus cu multă competență



Prelucrarea datelor experimentale se face la mașina electronică de calculat.

de acad. Veksler, să nu zăbovim la clădirile anexe, ca aceea care conține postul de comandă al mașinii sau mica fabrică de aer, hidrogen și heliu lichid, ci să mergem direct la pavilionul acceleratorului. Acest

toni, antineutroni, hiperoni și antihiperoni, mezonii grei. Unele dintre aceste particule au proprietăți neașteptate, ceea ce a făcut ca ele să primească denumirea de „particule străni”.

„Canal” din lume

oare o vizl- tă de cu- lădirii de o central de al, flancat de gă de 1 km. laboratorului de us de prof. crările sale av, lucrări atribuirea de bază a reactor de are permite neutroni de Aripa de ceva decil zboaia em. Cana- neutro- mai grăbiți cei mai timp des-

Principiul acestei sortări este cunoscut de mult, dar nicăieri în lume nu există un canal atât de lung, care să permită o sortare atât de precisă. De altfel o lungime atât de mare a canalului nu este posibilă decît datorită fluxului intens de neutroni produși de reactor; dacă fluxul ar fi prea mic, ar ajunge atât de puțini neutroni la țintă, încît experiențele ar fi afectate de erori mult prea mari.

Dacă acum ne întoarcem din nou spre poarta de intrare a incintei, să intrăm puțin și în noul pavilion al laboratorului de fizică teoretică, condus de academicianul N. N. Bogoliubov, cunoscut atât prin lucrările sale de matematică, cît și prin cele de fizică teoretică. În acest pavilion lucrează grupul de fizicieni teoreticieni al Institutului unificat, grup care a produs lucrări remarcabile, mai ales în domeniul teoriei



Iulia Borisova și Iuri Iakovlev = ambii cunoscuți publicului românesc din turneele teatrului „Vahtangov” = într-o scenă din piesa „Bucătăreasa”. Autorul ei, A. Sofronov este propus pentru Premiul Lenin.

Premiile LENIN:

Candidaturile literare

În viața literară sovietică s-a petrecut recent un eveniment important: Comitetul pentru decernarea Premiilor Lenin în domeniul artei și literaturii a operat o primă selecție în totalitatea lucrărilor propuse pentru premiere. În domeniul literaturii au fost alese pentru a fi discutate în continuare următoarele 12 lucrări: povestirea „Djamilia” a scriitorului kirghiz Cinghiz Aitmatov, romanul „Omul cu arma” al scriitorului ucrainean A. T. Gonțear, „Faceti cunoștință, Baluev”, a scriitorului V. M. Kojevnikov, „Sarea pământului” de G. M. Markov, „Mai târziu ca furtuna” al scriitorului uzbek Ș. R. Rașidov, culegerea de versuri „Invitație la călătorie” a lui A. A. Prokofiev, piesa „Nilă” a lui A. D. Salinski, „Cei vii și cei morți” al lui K. M. Simonov, povestirea „O picătură de rouă” a lui V. A. Solouhin, piesa „Bucătăreasa” a lui A. V. Sofronov și poemul „Zori dincolo de zare”, al lui A. T. Tvardovski. Publicind această listă, Comitetul pentru decernarea Premiilor Lenin a adresat totodată un apel presei, instituțiilor de cultură și obștești, ca și cititorilor de a participa cât mai activ la dezbaterile lucrărilor enumerate.

În Uniunea Sovietică au dreptul să facă propuneri pentru Premiile Lenin nu numai instituțiile de cultură, dar și organizațiile obștești. Iar propunerile sunt publicate, pentru ca fiecare să simtă răspunderea pe care o poartă în fața opiniei publice sovietice. Acum, Comitetul supune dezbaterii o primă hotărâre a sa. În felul acesta el urmărește să asigure un maximum de obiectivitate în aprecierea lucrărilor prezentate, să ofere fiecărui cititor posibilitatea de a-și spune părerea. Așa dar, premiile ce vor fi atribuite vor a avea ca o consacrare de către întregul popor a celor mai de seamă opere.

De bună seamă este prematur să facem pronosticuri cu privire la rezultatele definitive ale acestei competiții literare. Lista preliminară oferă totuși celor interesați o imagine asupra zilei de azi a literaturii sovietice. Te izbește în primul rând caracterul contemporan al lucrărilor propuse, legătura lor indisolubilă cu cele mai vitale probleme ale epocii construcției comunismului. Poemul lui Tvardovski, din care unele fragmente au și apărut în traducere românească, constituie o amplă discuție a autorului cu contemporanii lui pe cele mai variate teme. Comentariul la o călătorie de-a cumezișul Siberiei, poemul transmite senzația unor uriașe dimensiuni și la propriu și la figurat. Sint fără de sfârșit depărtările Uniunii Sovietice, dar tot atât de imens este și avântul omului societății socialiste.

Despre aceeași împlinire a omului în focul bătăliei pentru viitorul comunism vorbesc și alte lucrări. Romanul lui Kojevnikov, „Faceti cunoștință,

Baluev”, este o prezentare a unei organizații de șantierelor comunismului.

Despre oamenii simpli, ne vorbește și G. Markov în romanul său, sugestiv intitulat „Sarea pământului”. Piesa lui A. Sofronov „Bucătăreasa”, o comedie lirică, veselă, savuroasă, aduce în prim plan figura unei minunate femei sovietice, inflexibilă în apărarea demnității sale.

În multe din lucrările propuse pentru Premiile Lenin, ca de pildă în romanele lui Markov și Rașidov, sau în povestirea lui Solouhin „Un bob de rouă”, sînt reliefate și o serie de contradicții puternice: scriitorii nu ascund faptul că, în drumul lor spre comunism, oamenii sovietici mai au de biruit piedici. Și totuși, predominant rămîne patosul luptei lor, faptul că forțele pozitive, forțele noului se dezvoltă mult mai repede, înfrîngînd conservatorismul care încearcă să li se opună.

Cele două romane de război propuse pentru premiere, și anume „Omul cu arma” de Gonțear și „Cei vii și cei morți” de Simonov se caracterizează printr-o anumită asprime stilistică. În ambele lucrări, acțiunea se desfășoară în primele luni de după 22 iunie 1941, adică în perioada cea mai grea a războiului, în care tăria de caracter a oamenilor sovietici iese cu pregnanță în evidență. Aceste romane nu sînt însă o simplă reluare a unei teme vechi. Unghiul din care autorii privesc lucrurile este cel de astăzi, și anume al epocii în care, datorită creșterii prodigioase a forțelor păcii, eliminarea războaielor din viața oamenilor a devenit posibilă.

Lista lucrărilor literare sovietice propuse pentru Premiile Lenin impresionează prin marea varietate de genuri, teme și stiluri. Ea cuprinde romane, povestiri, piese de teatru, poeme, volume de versuri aparținînd unor scriitori ruși, ucraineni, uzbeki, kirghizi. Alături de poemul fluvial al lui Tvardovski, o adevărată revărsare a versului popular, se află volumul de poezii al lui Prokofiev, fiecare din acestea reprezentînd imagini ale unor cîmpeie desprînse din realitatea socialistă. Proza presărată de romantism a lui Gonțear, Kojevnikov și Rașidov, trăiește în bună vecinătate cu realismul „sec” al lui Salinski și Simonov, iar dramei lui Salinski i se opune într-un fel comedia exuberantă a lui Sofronov.

Cele 12 lucrări care candidează la Premiile Lenin sînt, evident, inegale și poate că nu toate vor trece și ultima probă a confruntării cu critica atît de exigentă a cititorilor și spectatorilor sovietici. Toate însă vorbesc celui ce le citește despre inepuizabilul spirit de răspundere al scriitorilor, despre nestăvilitul avînt al minunatei literaturi sovietice, despre participarea din ce în ce mai activă a măștrilor cuvîntului la marea operă de construire a comunismului.

Mihai Novicov

„...Dacă la temelia disprețului față de moarte nu se află conștiința responsabilității, acest sentiment nu e decît un simptom al sărăciei spiritului sau al surplusului de avînt tineresc”

Antoine de Saint-Exupéry

Povestea bătrînului pilot

A apărut în hangarul nostru cam pe la prînz. La început, am auzit sforăitul ușor pe care-l scoala motorul GAZ-ului său minuscul, apoi a apărut el însuși. A stat ce-a stat în prag, fără să scoată un cuvînt, apoi a pășit de-a dreptul către avionul pe care noi îl pregăteam pentru probă. Era o mașină de mare înălțime, „Anușka inițială”, înregistrată la noi sub cifra „A-1”. Pare-mi-se că însuși bătrînul i-a ales această poreclă gingașă. S-a apropiat de mașină și a început să umble în jurul ei, așa cum se plimbă un vechi crescător de cai în jurul unei armăsar de rasă.

În ceea ce mă privește, l-am lăsat pe bătrîn să-și facă tabloul, deși îl așteptam cu nerăbdare de trei zile. A mai stat cam vre-un sfert de ceas în cabină, manevrînd manșele în tăcere, apoi s-a apropiat de mine.

— Ei, hai să trăiești! Nu e rea mașina. O iau.

Alexandr Ivanovici Jukov era bătrîn ca și aviația însăși. Avea peste șaiszeci de ani. Cred că era cel mai bătrîn pilot din țară, dacă nu din întreaga lume. Începuse să zboare din 1914. De existența lui Jukov și-a amintit un mare șef din aviație: „Cum? Tot mai zboră? Bătrînul ăsta trebuie așezat sub o cupolă de sticlă și păstrat ca o raritate de muzeu”. Adică: să i se dea bătrînului o pensie onorabilă și să fie lăsat în pace. Se spune că aflînd de vorbele șefului, Jukov s-a săpărnat foc: „Voi trebuie să fiți puși sub sticlă! Eu m-am născut pilot și o să mor pilot”. Și imaginați-vă: a trecut pe la comisia medicală, a scăpat din ghearele medicilor și a rămas pe aeroport.

Era unul din cei mai vechi și mai experimentați piloți. Știa dumeavoastră ce înseamnă experiență? El a reușit în decursul întregii sale vieți să nu se folosească nici o dată de parașută. În prima jumătate a vieții, pentru că parașuta nu fusese încă inventată. În cea de a doua jumătate, fiindcă dobîndise experiență.

— Ei, am făcut tot ce trebuia, — raportă bătrînul după primul zbor. — Mi-am îndeplinit misiunea.

— Aveți observații? — Se poate zbura!

Observam că zi de zi se îndrăgostea mai mult de mașină, mîngîind-o și alintînd-o ca pe o iubită. Poate că presimțea că „Anușka” e ultima lui mașină.

După cum era stabilit, Jukov se ridica cu aparatul la înălțimi medii, controla fuselajul, sistemul de răcire, funcționarea motorului... În fine, probe ca toate probele.

Zborurile au început cam pe la jumătatea anului 1942. Plafonul avioanelor de vîntoare ajungea pe atunci la 8-9.000 de metri. Se întimpla să zburăm și mai sus. Kokkinaki stabilise încă înainte de război, recordul de 14.000 de metri. Era într-adevăr un record, fapta vitejească a unui aviator de frunte... Trebuia însă să facem din recordul acesta o normă generală. Scopul era ca fiecare pilot să poată atinge înălțimea amintită fără eforturi excepționale, fără o pregătire specială.

În sfîrșit în „Jurnal” a apărut următoarea însemnare: „Urmînd regimul de ascensiune rapidă se atîngă înălțimea de 10.000 metri...” În afară de mine, această indicație a fost semnată de către constructorul șef. El era cel care-i dădea lui Jukov instrucțiunile necesare înainte de zbor.

În ziua aceea, ca de obicei, bătrînul și-a pus masca cu oxigen și s-a urcat în cabină. Era vesel și vioi.

„Anușka” se înălță foarte sus, atît de sus încît nu o puteai vedea nici cu ajutorul unui binoclu puternic. Nu ne rămînea decît să asteptăm, cu răbdare. Nu s-ar putea spune că eram emoțioși. Deodată l-am văzut pe mecanic venînd în fugă spre noi, făcînd semne disperate spre înălțimi. Ne-am uitat cu toții într-acolo și am văzut că „Anușka” se prăbușește. Se prăbușea cu motorul, care funcționa din plin. Ce se întimplase?

În asemenea cline cei de pe pămînt

tac. Îți vine greu să vorbești... La o înălțime de aproape trei mii de metri avionul s-a redresat și oscilînd nesigur, a pornit să facă loopinguri. Am aprins cite-o țigară. Așteptam aterizarea pentru a afla ce se întimplase. A trecut însă un minut, a mai trecut unul și avionul începuse să urce din nou. Oare reușise Jukov să repare motorul în zbor?...

Îmi amintesc că atunci cînd „Anușka” se pierduse din nou în înălțimi, constructorul șef a spus ceva în legătură cu eroismul de care dă dovadă vechea gardă: „Jukov nu se lasă și după primul insucces face a doua încercare”. Nu eram de aceeași părere. Începusem să-mi dau seama cam care era povestea... A doua oară avionul căzu mult, foarte mult vreme. Mai erau doar cîteva secunde pînă la catastrofă. Dar și de această dată Jukov reuși să redreseze avionul și ateriză cu îndemînarea lui caracteristică.

Uitasem să vă spun că bătrînul nu era înalt de statură. Prima impresie pe care am avut-o apropiindu-ne de avion a fost următoarea: cabina e goală. L-am văzut de abia atunci cînd am urcat pe aripă. Bătrînul plîngea. Stătea în cabină, mititel și uscat, atîmat de curelele pe care nu avusese vreme să le desfacă, și plîngea.

— Alexandr Ivanovici!

— S-a terminat — spuse bătrînul. — Cîteva clipe și eram gata-gata să pap pămîntul. Ai văzut?

— Dar ce s-a întimplat?

— Am încercat din nou să urc. Mergea... Cînd am ajuns la șapte mii de metri am simțit că n-am aer.

Mă sufocam. Mi s-a făcut rău, pricepi? Rău de tot. Nici oxigenul nu mi-a ajutat.

— Linștește-te, Alexandr Ivanovici. Poate că...

— Nu-i nimic de făcut, mă! Am zburat prea mult.

— Da, treizeci și două de minute.

— Treizeci de ani, — spuse bătrînul. — Am început, cînd nici nu erai tu pe lume. Multă vreme. Multă a dracului! N-ai voie să zbori atîta.

Lacrimile se rostogoleau printre zbirciturile care-i brăzdau fața. Era într-adevăr bătrîn. Pentru prima dată îmi dădeam seama de lucrul acesta.

Îmi spuneam că bătrînețea nu iartă. Jukov făcuse tot ce-i stătuse în putere. Altimetrul arăta că prima dată el se ridicase la 6.500 de metri. Pierzîndu-și cunoștința, ajunsese la un pas de moarte, dar venindu-și în fire și stăpînindu-se începuse din nou să urce. Dădu drumul la oxigen, dar ca și prima dată nu simț nimic. Cu toate acestea a continuat să urce. Probabil că pentru el, în acele clipe îndeplinirea misiunii era sinonimă cu învingerea bătrîneții. Și el o învingea metru după metru. Inima îi bătea năvalni în piept, vinele i se îngroșau spre tîmple ochii urmăreau cu greu sîngeata altimetreului: 5.000... 6.000... 6.700... 7... 7.200. Apoi bătrînul își pierduse iarăși cunoștința.

Bătrînețea nu iartă. Un contabil poate să lucreze pînă la sfîrșitul vieții. Fierarul oțelului și timplarul ies la pensie atunci cînd sînt niște unchiași bărboși. Profesorul, medicul, muncesc toată viața. Aviatorul, însă, încetează să mai zboare înainte de a fi încăruntit. Are 40-45 de ani și o viață întreagă înainte, dar e „bătrîn”. E bătrîn pentru meseria lui. E lege și cu toate că Jukov era o excepție pe semne că și lui îi venise sorocul.

— S-a terminat, — souse bătrînul. Acuma puteți să mă puneți sub sticlă Gata!

Ce mai puteam spune?

Dar iată că se apropie mecanicul. E palid la față, cu buzele tremurînde dînr odată, cu o pregnanță extraordinară în înțelesul sensurilor lui. Era ce monstruos, ceva de neînchipuit:

— Tovarăși, eu sînt de vină. Numai eu Am uitat să dau drumul oxigenului.

A dracului scoateală! Îl trimisesem stratoferă fără oxigen!... Și totuși se dicase sîrmanul la 7.000 de metri!

Anatoli Agranovski

ANIVERSAREA TEATRULUI MARE

185 ANI DE LA PRIMUL SPECTACOL

de Mihai Brediceanu

Directorul Teatrului de Operă și Balet
al R.P.R.



Printre cele mai renumite teatre muzicale din lume, — alături de Scala din Milano, Covent Garden din Londra și Opera de Stat din Viena — se numără de multă vreme și Teatrul Mare din Moscova.

La 28 martie, se împlinesc 185 de ani de când trupă Teatrului Mare a prezentat publicului moscovit primul său spectacol.

La începuturile sale, Teatrul Mare nu prezenta numai opere și balet, — ci și lucrări de artă dramatică. Artiștii care au format prima trupă a teatrului proveneau în marea lor majoritate dintre nobași — iar publicul spectator se compunea din mica burghezie orășenească, mai ales din intelectualii raznocinți. Aceste împrejurări și-au pus de la început pecetea asupra activității teatrului: repertoriul său avea o orientare realistă și democratică, lucrările reprezentate erau inspirate din viața oamenilor de rând și înfățișau triul, gusturile și năzuințele lor.

Cuceririle artistice ale genialilor compozitori care au rămas în istorie ca făuritorii școlii clasice muzicale ruse, au determinat o orientare realistă în repertoriul Teatrului Mare.

În vârstă pe scena teatrului a fost reprezentată capodopera lui Glinka „Ivan Susanin” — prima operă națională rusă — al cărei erou este, după cum se știe, un țaran.

Pe scena Teatrului Mare a răsunat pentru prima dată opera patriotică a lui Borodin, „Cneazul Igor” — una dintre cele mai importante realizări ale școlii muzicale clasice ruse.

„Lacul lebedelor”, o altă capodoperă nepieritoare, a văzut lumina rampei tot la Teatrul Mare din Moscova. Ulterior, pe scena Teatrului Mare au fost montate, rând pe rând, toate creațiile de bază ale repertoriului rus de operă și balet, datorate marilor compozitori Dargomijski, Serov, Mussorgski, Rimski-Korsakov, Rahmaninov, Rubinstein și alții.

Pe scena teatrului, au cîntat interpreți de frunte ai artei lirice ruse și mondiale: F. Șaliapin, L. Șostakovici, A. Nejdanova, V. Petrov. Dirijori ca S. Rahmaninov și V. Suk, maeștrii de balet Gorski și Fomin, pictorii scenografi Korovin, Roerich și Vasnetsov au continuat și dus mai departe tradițiile minunate ale teatrului muzical rus.

Dar adevărata înflorire a Teatrului Mare, faima pe care se bucură astăzi în lumea muzicală, se datorește Puterii Sovietice. Este cât se poate de semnificativ faptul că prima stagiune sovietică a teatrului a început în 1917, la numai trei săptămâni după încetarea luptelor de stradă din Moscova. Activitatea teatrului în noile condițiuni urmărește descoperirea față de publicul nou, format din oameni ai muncii, a tuturor comorilor de artă rusă și universală rezervate de regimul țarist numai claselor avute.

Concomitent se face simțită preocuparea pentru dezvoltarea continuă a tradițiilor artei interpretative ruse ca și preocuparea permanentă pentru crearea unor opere și balet noi, care să reflecte marile transformări sociale petrecute, chipul oamenilor noi, făuriți de societatea sovietică.

Pentru desăvîrșirea artei interpretative s-au ales cu grijă din rezervorul imens de talente al poporului, cele mai valoroase cadre, pregătite temeinic în conservatoarele de stat și în școlile de perfecționare proprii teatrului Colectivele teatrului — trup de soliști, orchestră, cor, ansamblu de balet, corărie, atelierelor — s-au mărit considerabil față

de vechea structură, — făcînd posibilă realizarea spectacolelor la cel mai înalt nivel artistic. Soliști noi, cîntăreți și balerini duc mai departe renumele Teatrului Mare. Derjinskaia, Obuhova, Pirogov, Barsov, Kozlovski, Lemeșev, Reizen — alături de Ulanova, Lepeșinskaia, Pliseșkaia, Ermolaev și alți mari interpreți, își înscriu numele în cartea de aur nu numai a Teatrului Mare, ci și a artei muzicale din Uniunea Sovietică și din întreaga lume. De asemenea, dirijori de talia unor Golovanov, Melik Pașaev și Pazorski, — regizori ca Baratov și Pokrovski, maeștrii de balet ca Lavrovski reprezintă adevărate culmi în domeniile artistice în care lucrează.

În anii care au trecut de la Marea Revoluție din Octombrie pe scena Teatrului Mare au fost montate peste 60 de opere și balet ale compozitorilor sovietici.

Cu ocazia turneului Teatrului de Operă și Balet din București la Moscova în toamna trecută, am avut fericita ocazie să asistăm la ultimele pregătiri în vederea premierii operei postume a lui Prokofiev.

(„Povestea unui om adevărat”) și am rămas profund impresionat de arta înaltă cu care colectivul Teatrului Mare a dat viață acestei zguduitoare opere. Atenția permanentă pe care conducerea și întreg colectivul o acordă creației originale, fac din Teatrul Mare un adevărat șantier de creație.

Artiștii de operă români felicită din toată inima pe colegii lor sovietici cu ocazia împlinirii a 185 de ani de la reprezentarea primului spectacol al Teatrului Mare. Ne mîndrim totodată de faptul că pe scena Teatrului Mare, în trecut au evoluat și marii noștri înaintași Darclée, Margareta Lamand-Novina, Giovanni Dimitrescu, iar în anii regimului democrat-popular au cîntat unii dintre soliștii noștri de frunte: Zenaida Pally, Garbis Zobjian, Petre Ștefănescu-Goangă, Nicolae Herlea, pentru a aminti numai cîțiva.

De asemenea, păstrăm viu în sufletul ca pe una dintre cele mai de preț amintiri, concertul de gală prezentat de colectivul nostru cu ocazia turneului din toamna trecută, — pe scena Teatrului Mare, primul teatru de operă al lumii socialiste.

La ce lucrează...

VALENTINA TELEGHINA



La studioul din Iași s-a terminat de curînd turnarea filmului „Rămîneți cu bine, porumbei!”, la care au colaborat cineasta de la studioul „Gorki” din Moscova. În acest film, Valentina Teleghina a intruchipat o femeie sovietică, o mamă care trăiește clipe emoționante cînd băiatul ei ajuns în pragul adolescenței își ia rămas bun de la joacă și de la porumbeii alți de îndrăgiți, alegîndu-și drumul în

viață. Filmul a fost realizat de Ișa Seghel.

Teleghina va colabora cu regizorul Seghel și la un alt film. Scenariul l-a scris ea însăși și l-a intitulat „Fereastră mea”. Eroinele sînt trei femei care și-au pierdut bărbații în război. În viața lor nu se petrec întîmplări deosebite. Ele își cresc copiii, îi ajută să devină oameni adevărați și acest lucru le oferă mari satisfacții. Filmul va fi turnat în studioul „Maxim Gorki”.

IRINA SKOBȚEVA



După „Inimă de mamă” și „Serioja”, unde juca rolul unor femei simple sovietice din zilele noastre, actrița Irina Skobțeva interpretează principalul rol feminin — văduva unui bogătaș american — în filmul regizorului Grigori Roșaj „Judecata demenților”.

Filmul înfățișează destinul savantului german Johannes Werner care se alătură luptei împotriva declanșării unui nou război. Eroina încarnată de Skobțeva se numește Su-

zanne și este de origine franceză. În perioada războiului ea a sprijinit mișcarea de Rezistență. După aceea s-a măritat cu un american bogat, iar după moartea lui a devenit proprietara unor uriașe trusturi.

Filmul prezintă un moment dificil din viața Suzannei, momentul în care împrejurările o obligă să ia o hotărîre. Va putea renunța la bogăție, pentru a împărtăși viața plină de primejdii și privațiuni a savantului Werner, pe care îl iubește?



Contribuții la munca culturală

Activitatea culturală de masă, îndrumată și condusă de Partid cunoaște o înflorire fără precedent și în regiunea noastră.

Consiliul regional A.R.L.U.S.-Bacău, consiliile raionale și orașenești, precum și comisiile de întreprindere, de instituție și de la sate s-au străduit să aducă o contribuție pozitivă la desfășurarea muncii culturale de masă, pe linia popularizării realizărilor impresionante obținute de Uniunea Sovietică în diferite domenii și a prieteniei indestructibile care unește popoarele noastre.

Astfel, s-au ținut conferințe pe teme: „Septenalul și progresul tehnic”, „Automatizarea în U.R.S.S.”, „Avîntul industriei sovietice”. Un sprijin real pentru popularizarea succeselor obținute în sectorul industrial au fost expozițiile și pliantele cu o tematică corespunzătoare. Ele au ilustrat fenomene social-economice din actualitate imediată a Uniunii Sovietice. Dintre acestea cităm expozițiile: „Rationalizatori și inovatori”, „Siberia azi”, „Noutăți tehnico-științifice din U.R.S.S.” etc. S-au bucurat de mult succes pliantele: „Valoarea unui minut”, „Brigăzile de muncă comunistă”, „Electronica în U.R.S.S.”.

Se cuvine să arătăm că ne-am străduit să răspundem marelui interes față de cuceririle excep-

de
Constantin Ghica
Președintele Consiliului Regional A.R.L.U.S. Bacău
Directorul Teatrului de Stat-Bacău

ționale ale științei sovietice în explorarea Cosmosului. Conferințele consacrate acestor succese au cunoscut o mare afleună de ascultători și ele se prelungeau adesea cu întrebările lor și cu răspunsurile conferențiarilor. La fel de apreciate au fost expozițiile de la Bacău, Bicăz, Onești etc.

În satele din regiune au fost susținute, printre alte conferințe de interes general, conferințe cu teme specifice ca: „Succesele agriculturii sovietice”, „Două planuri septenale în șapte luni” (din experiența unor crescători de porci), „Cultura legumelor în timpul iernii”. Au fost utilizate cu succes materialele cuprinzând știri la zi din agricultura U.R.S.S. Am imprimat pe bandă de magnetofon scurte conferințe pe teme agrare care erau folosite de caravanele cinematografice, înainte de spectacol. Tema unei asemenea

scurte conferințe (5-7 minute) a fost „Intrecerea dintre U.R.S.S. și S.U.A. în sectorul agricol”.

În jurul unor romane ca: „Bătălie în marș”, „Povestea unui om adevărat”, „Infrîngerea”, s-au desfășurat ample discuții. Opera și personalitatea lui Lev Tolstoi au fost mult discutate, cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la moartea scriitorului.

Printre problemele de cea mai mare actualitate, am desprins, în primul rînd, pe acelea de politică internațională. Fiecare eveniment important din lupta neobosită pentru pace a Uniunii Sovietice a fost adus la cunoștința oamenilor muncii, în cel mai scurt timp. Activitatea guvernului sovietic și strădania neobosită a tov. N. S. Hrușciiov pentru a face să eșueze acțiunile războinice ale imperialiștilor, au găsit un puternic ecou și în regiunea noastră.

În întreaga regiune se bucură de un larg succes activitatea de popularizare a sprijinului pe care ni-l acordă astăzi Uniunea Sovietică în desăvîrșirea construcției socialiste, prilejuind afirmarea celor mai calde sentimente de prietenie frățească pentru țara constructorilor comunismului.

Pe marile șantiere

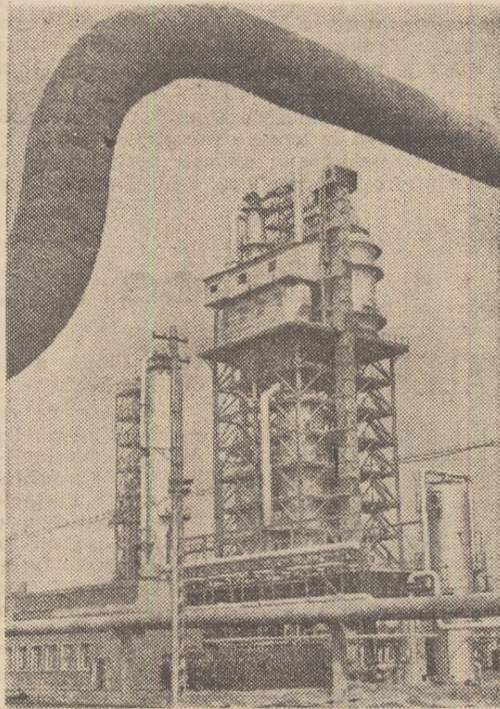
LA ONEȘTI-BORZEȘTI

Complexul industrial Onești-Borzești este una din marile realizări ale construcției socialiste în patria noastră — mîndrie a oamenilor muncii din regiunea Bacău. Cîteva dintre obiectivele complexului au și intrat în funcțiune, cu capacitate totală sau parțială, iar la alte obiective lucrările de montaj se desfășoară din plin. Astfel, a intrat parțial în funcțiune, încă din 1960, Combinatul chimic-Borzești, iar termocentrala din aceeași localitate va atinge, în 1964, o putere instalată de 225 Megawați. Rafinăria 10 Onești prelucrează de pe acum, la un nivel superior, importante cantități de produse petrolifere. Au intrat în funcțiune un număr însemnat de secții la Combinatul chimic și se desfășoară în ritm rapid lucrările de montaj la Combinatul de cauciuc sintetic și produse petrochimice.

Paralel cu înălțarea obiectivelor industriale, a luat o mare amploare construcția de locuințe și se poate spune, cu deplină temei, că pe harta patriei a apărut un nou oraș care are, pînă acum, 2.600 de apartamente. În noul oraș ca și la cluburile întreprinderilor se desfășoară o intensă activitate culturală, la care participă și organizațiile A.R.L.U.S., cu contribuția lor specifică. În cadrul ciclului de conferințe pe tema „Știința și tehnica sovietică”, au fost prezentate mai multe referate ca: „Mecanizarea complexă și automatizarea producției în U.R.S.S.”, referat prezentat de ing. Gheorghe Olaru la clubul „Constructorul”, „Planul septenal și progresul tehnic”, prezentat de ing. Gh. Prisecaru, la șantierul 3.

De un deosebit succes s-au bucurat conferințele și expunerile privitoare la succesele dobîndite de Uniunea Sovietică în explorarea spațiului cosmic. Oamenii muncii de la Onești-Borzești sînt informați cu regularitate despre inițiativele Uniunii Sovietice pe plan internațional, pentru promovarea coexistenței pașnice, pentru ajutorarea țărilor care și-au dobîndit independența sau luptă pentru dobîndirea ei.

Consiliul orașenesc A.R.L.U.S. a inclus în planul său de activitate numeroase manifestări avînd ca temă sprijinul pe care ni-l acordă Uniunea Sovietică în ceea ce privește obiectivele industriale de la Onești-Borzești. Auditorii prezenți la clubul „Constructorul” au primit cu un viu interes sim-



Prima instalație de cracare catalitică de la rafinăria din Onești, produce benzină cu cifra octanică ridicată.

pozionul intitulat: „Grupul industrial Onești-Borzești — rod al ajutorului frătesc acordat de Uniunea Sovietică”. În cadrul acestui simpozion au luat cuvîntul tovarășii Ion Oprea, Romulus Manolache și Vasile Bejan.

Formele de manifestare a sentimentelor de prietenie față de poporul sovietic sînt numeroase și tind să se îmbogățească neîncetat. Au fost organizate întâlniri între specialiștii sovietici și muncitorii, inginerii și tehnicienii de pe diferite șantiere, precum și între muncitorii de la Onești-Borzești și inginerii și tehnicienii care au studiat în Uniunea Sovietică. Colectivele Combinatului chimic, Combinatului de cauciuc sintetic și termocentralei Borzești poartă o vie corespondență cu întreprinderile sovietice care le-au livrat utilajul. Ne propunem ca în viitor să utilizăm și mai larg aceste forme de manifestare concretă a prieteniei romîno-sovietice

Vasile Ionesei
Secretar al Consiliului regional A.R.L.U.S.-Bacău

VIE ACTIVITATE ÎN RAIONUL ROMAN

În raionul Roman există un număr de 105 comisii A.R.L.U.S. — pe sate și comune. Ne străduim să însușim activitatea acestor comisii, ținînd un permanent contact cu ele, avînd grijă să desfășoare o activitate concretă și continuă. În această direcție, un rol important îl au acțiunile ale comisiilor, care se desfășoară metodic și cu regularitate. Așa, de pildă, comisia A.R.L.U.S. din comuna Averești alcătuiește și susține cu manifestări proprii, o dată pe lună, programele căminului cultural. La Bălușești, comisia contribuie, zilnic, la programele căminului.

Comisia A.R.L.U.S. de la G.A.C. Văleni a organizat o zi de odihnă colectivă, cu următorul program: o conferință despre „Munca de iarnă în colhozuri”, un program artistic și o reuniune tovarășească. Inițiativa comisiei din Văleni a găsit ecou și acest lucru s-a reflectat în participarea masivă a colectivităților la ziua de odihnă colectivă.

Am folosit cu succes întîlnirile cu cei care au vizitat Uniunea Sovietică, pentru popularizarea viei a succesele obținute de poporul sovietic. Președintele G.A.C. din Doljești, Mihai Ion, s-a întîlnit cu tărani întovărășiți din satul Rotunda, iar învățătorul Emilia Parascanu, din școlii de 7 ani din Secușeni și-a depănat amintirile din călătoria făcută în U.R.S.S. cu prilejul mai multor întîlniri.

Cartea sovietică se bucură de multă popularitate și în raionul nostru. În majoritatea bibliotecilor comunale a avut loc o seară literară cu tema: „Colectivizarea agriculturii în U.R.S.S. oglindită în literatură”, iar în comuna Vlădnicele-Stănița o seară literară a fost consacrată „Chiapurilor de comunisti și de comsomoliști din literatură sovietică”.

Se înțelege că și în raionul nostru, comisiile A.R.L.U.S. s-au ocupat îndeaproape de popularizarea succesele obținute de Uniunea Sovietică în dezvoltarea industriei și agriculturii, în explorarea spațiului cosmic, în lupta consecventă pentru pace în lumea întreagă.

Gavril Chirea
Președintele Consiliului regional A.R.L.U.S.-Roman

● În ultima vreme, cu prilejul unor manifestări privind popularizarea actualității sovietice în diverse ramuri de activitate, în săli publice, în cluburile unor mari șantiere și întreprinderi au fost proiectate un număr de 16 filme, la care au luat parte mii de cetățeni din orașul Bacău, Roman, Piatra Neamț, Bicăz, Onești etc.

● Numai în ultimele 5 luni, în orașul Bacău, Roman, Piatra Neamț, Moinești, Tg. Ocna, Adjud, în centrele comune, Teatrul de Stat din orașul Bacău și Secția din Piatra Neamț au prezentat 137 spectacole cu piese sovietice la care au luat parte peste 45.000 de spectatori. Secția de păpuși a prezentat pentru copii 61 spectacole cu „Ursuleții veseli” de Polivanova, „Tun împărat” de Eliseev, „În țara lăudăroșilor” de Lepsin.

● De un deosebit succes se bucură întîlnirile organizate de Consiliul regional, de consiliile raionale și orașenești A.R.L.U.S. cu cei care au studiat sau au vizitat Uniunea Sovietică.

● În ultima perioadă au fost organizate peste 100 de astfel de întîlniri la care au luat parte circa 15.000 de cetățeni din principalele orașe ale regiunii noastre și de pe șantierele Bicăz, Săvinești, Borzești, Onești etc.

Vasile Mirza
corespondent

Cum lucrează o comisie A.R.L.U.S.

Comisia A.R.L.U.S. din fabrica noastră a căutat să fie de folos producției, organizînd cîteva manifestări cu un caracter specific întreprinderii noastre. Printre acestea amintim de expozițiile consacrate vestitelor textile sovietice Valentina Gaganova și Seratima Kotova. Ele ilustrau aspecte din viața de muncă și din activitatea obștească a acestor îndrăznețe inovatoare în producție și de aceea au fost vizionate cu deosebit interes. Adesea, în fața panourilor, s-au încins discuții interesante, care au avut drept urmare organizarea mai bună a locului de muncă, reducerea deșeurilor și îmbunătățirea calității produselor în fabrica noastră.

Comisia A.R.L.U.S. se ocupă și de popularizarea literaturii sovietice. Astfel, au fost recenzate cărțile „Bătălie în marș”, „Frații Erșov”, „Tinerețea lui Marx”, precum și romane care sînt de mult cunoscute, dar care se află mereu în atenția cititorilor, cum ar fi:

„Mama”, „Energia”, „Pămînt destelenit” și altele.

Au fost organizate mai multe conferințe pe teme internaționale privitoare la lupta Uniunii Sovietice pentru triumful principiilor de coexistență pașnică.

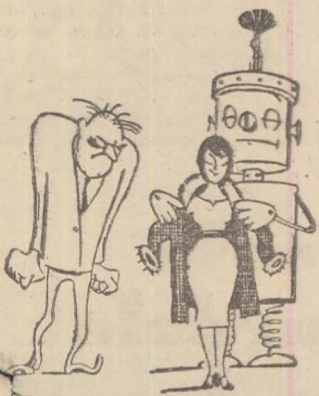
Noi folosim toate posibilitățile pe care le avem pentru popularizarea Uniunii Sovietice, de la pliantele cu foto-grafii și schimbul de scrisori între muncitorii de la noi și cei sovietici și pînă la stațiile de radioficare, cu ajutorul cărora aducem la cunoștință operativ cele mai noi știri din Uniunea Sovietică.

Trebuie să arătăm încă o dată în ultima vreme comisia A.R.L.U.S. s-a descompletat prin plecarea unor tovarăși și că, pentru buna desfășurare a muncii, trebuie să atragem noi tovarăși în activitatea noastră.

Eti Braun
Președinta Comisiei A.R.L.U.S. — fabrica „Proletarul”-Bacău



Fără cuvinte



Gelozie



— De noi se pare că au uitat, nașule!



— Nu aveți cursuri de box prin corespondență?

FABRICA DE CONFECTII
I.C. FRINU - CRAIOVA

îmbrăcăminte produce
pentru
băieți și fete



UNIFORME SCOLARE
costume

PALTOANE SI PARDESIE

INTR-UN SORTIMENT BOGAT DE

modele, desene și culori

PREFERAȚI
cunoscutele
produse
ale

I. R. I. C.

BURDUJENI

SUCEAVA

**MEZELURI
SUPERIOARE**

intr-un bogat sortiment

CEREȚI
la magazinele
alimentare
produsele

I. C. I. L.

SUCEAVA

- UNT IN PACHETE (extra, superior și de masă)
- BRINZA TELEMEA de oaie și de vacă
- CAȘCAVAL „Muntenia”
- CAȘCAVAL dobrogean
- CAȘ PROASPAI de oi



AVIZ IMPORTANT

pentru consumatorii de gaze lichefiate (aragaz)

Pentru prevenirea unor accidente grave consumatorii de gaz petrolier lichefiat (aragaz) vor respecta cu strictețe instrucțiunile de utilizare a buteliilor încărcate cu gaze, care prevăd următoarele:

— Transportul buteliilor se face numai cu piulița de siguranță și capacul de protecție montate.

— Montarea regulatorului la butelie se face numai cu garnitura bună.

— Etanșeitatea instalației se verifică de consumatori cu apă săpunată, nu cu flacără.

— Folosiți buteliile numai cu regulator și supravegheați aparatele în timpul funcționării.

— Este interzisă încălzirea buteliei cu apă caldă la flacără, așezarea lângă sobe, calorifere sau înclinarea ei în timpul utilizării.

— Dacă simțiți mirosul specific aragazului închideți imediat ventilul buteliei și robineții aparatului; nu aprindeți chibrit sau lămpi.

Deschideți ușile și ferestrele pentru aerisire, anunțând Serviciul reclamațiuni — telefon 15.09.33. pentru Capitală.

— În provincie se vor anunța centrele de distribuție de produse petrolifere din localitate.

— Nu vă procurați butelii prin intermediari; utilizați serviciul la domiciliu al bazei, care asigură montajul și verificarea corectă a instalației.

— Procurați-vă instrucțiunile tehnice pentru folosirea buteliilor cu gaze lichefiate de la punctele de desfiacere sau prin distribuitorii franco-domiciliu.

— Afișați instrucțiunile la locul de consum și respectați întocmai indicațiunile respective.

Nerespectarea instrucțiunilor de utilizare a gazului lichefiat precum și utilizarea de către consumatori a unor aparate și accesorii necorespunzătoare se sancționează conform H.C.M. 33/1960.

M.I.P.C.-D.G.A.D.

Vă puteți asigura participarea la toate concursurile

PRONOEXPRES

dintr-o lună, jucind pe buletinul-abonament.

Nu uitați, deci, să vă procurați din timp buletinul-abonament

PRONOEXPRES

pe luna aprilie.

Plata premiilor se face prin mandat poștal.

Impărații petrolului ...și necazurile lor

ESSO este marca comercială a celui mai mare imperiu petrolifer „Standard Oil Co. of New Jersey”, controlat de familia Rockefeller. ESSO se află în fruntea cartelului petrolifer internațional format din opt mari monopoluri petrolifere din S.U.A., Anglia, Olanda și Franța. Cartelul extrage anual din țările Americii Latine și Orientului apropiat și mijlociu, 370 de milioane tone de petrol, adică trei sferturi din ceea ce produc toate țările capitaliste cu excepția S.U.A.

Venitul național al unora dintre statele capitaliste n-a depășit niciodată venitul imperiului petrolifer al lui Rockefeller. În 1959, bunăoară, venitul global al lui „Standard Oil Co. of New Jersey” reprezenta 7,9 miliarde de dolari.

Cum se îmbogățește ESSO

În anul 1959, „Standard Oil” a extras 125 milioane tone de petrol, dintre care 100 de milioane de tone din Venezuela, Arabia Saudită, Iran și alte țări slab dezvoltate din punct de vedere economic. Prețul de export al unei tone de petrol din Venezuela atinge peste 20 de dolari, dar Venezuela nu obține de la ESSO mai mult de 10 dolari. Pentru petrolul din țările arabe ESSO nu plătește mai mult de 8 dolari tona, deși prețul de export al petrolului e de 16 dolari.

Plătind deci țărilor slab dezvoltate jumătate din prețul fiecărei tone, ESSO își însușește gratuit jumătate din petrolul lor. În felul acesta, monopolul petrolifer al lui Rockefeller obține gratuit 50 de milioane tone de „aur negru” pe an. Ce reprezintă aceasta? Exact cât au importat într-un an Italia, India și Japonia, luate la un loc.

Monopolul lui Rockefeller și partenerii lui mai mici din cartelul petrolifer internațional se laudă de obicei cu „misiunea lor filantropică” în țările pe care le exploatează. Dar între ei regii petrolului spun lucrurilor pe nume. Astfel, revista „Time” a miliardarului american Henri Booth Luce, numește Venezuela „a doua casă a lui Rockefeller”.

De ce se tem monopolistii?

Cel de al doilea „Congres pentru problemele petrolului”, ținut la sfârșitul lui 1960 la Beirut, a fost cel mai înalt for internațional întrunit vreodată pentru a dezbate problemele privind „marfa cea mai politică” — petrolul.

Regii petrolului și-au dat imediat seama că de data aceasta nu vor izbuti să evite răspunsul la multe probleme arzătoare. Îndată după deschiderea Congresului, reprezentantul ESSO a cerut delegaților să nu abordeze „prea multe probleme” în plenum Congresului, ci să le discute „în cadrul unui comitet restrâns de experți”.

Dar manevra colonialiștilor de a abate Congresul de la dezbaterile unor probleme de însemnătate vitală pentru arabi a eșuat în clipa în care a luat cuvântul șeful delegației sovietice, E. Gușov, președintele organizației „Soiuzneftexport”...

Congresul de la Beirut a demonstrat cu tărie că era dominației absolute a regilor petrolului a apus. Fapt dovedit și de conferința din august 1960 de la Bagdad, unde Irakul, Arabia Saudită, Kuveitul, Iranul și Venezuela au creat „Organizația țărilor exportatoare de petrol”.

Unitatea și fermitatea în acțiune a popoarelor arabe, sud-americane și din alte țări — iată de ce se tem cel mai mult ESSO, SHELL și ceilalți colonialiști din cartelul petrolifer internațional.

„Cel de al doilea front” împotriva cartelului

„Provocarea aruncată intereselor companiilor petrolifere americane și engleze în Orientul mijlociu a fost primită și războiul petrolifer în Golful Persic a început”.

În felul acesta anunța acum trei ani ziarul englez „Sunday Times” deschiderea „celui de al doilea front” împotriva cartelului petrolifer. De data aceasta, nu era vorba de țările bogate în petrol și exploatare de cartel, ci de toate statele capitaliste, și în primul rând de cele cu o industrie puternică.

Aprovizionarea țărilor capitaliste cu petrol, realizată în special de magnații petrolului din S.U.A. și Anglia constituie una din cele mai puternice pîrghii, cu ajutorul cărora imperialismul american și britanic controlează și exploatează țările așa-numite „lumii libere”.



La Bahia de los Lantos (Brazilia): rezervoarele în care ESSO își depozitează petrolul sint fundalul pe care se profilează crîncena mizerie în care trăiește populația locală.

În ce constă mecanismul jefuirii de către cartelul petrolifer a țărilor capitaliste care nu dispun de surse proprii de petrol? În primul rând, cartelul vinde acestor țări, la un preț de speculă, o parte din petrolul pe care-l importă gratuit din Venezuela, țările arabe etc. În al doilea rând, o mare parte din petrolul obținut gratuit, ca și aproape toată cantitatea de petrol pe care l-a plătit, este prelucrat de cartel în rafinăriile proprii, după care vinde produse petrolifere la prețuri de monopol extrem de mari. Numai în 1960, ESSO a prelucrat, de pildă, 142 de milioane tone de petrol și a vîndut produse în aproape 80 de țări, obținînd un beneficiu net de 630 milioane de dolari. Acesta este tributul plătit de întreaga „lume liberă” familiei Rockefeller și, în persoana ei, imperialismului american.

Dar țări ca Japonia, Italia și R.F.G., nu s-au împăcat niciodată cu această situație. Profitînd de un moment favorabil, Japonia a obținut din partea Arabiei Saudite și a Kuveitului două concesiuni în regiunea Golfului Persic și aceasta numai pentru că a acceptat să plătească pentru aceste concesiuni, nu 50, ci 56-57 la sută din beneficiile lui de concesiunare. Astfel a apărut „cel de al doilea front”. Acum, pe acest „front” luptă, împotriva cartelului, zeci de firme din Japonia, Italia, R.F.G. și alte țări.

Firmele capitaliste, care concurează cartelul petrolifer, au creat de fapt o piață a lor — așa numita „piață a independenților” sau „piață liberă a petrolului”. Această piață există în opoziție cu piața monopolurilor. Principala caracteristică economică a „pieții libere a petrolului” este aceea că importatorii de petrol îl cumpără direct de la exportatori, fără intermediul speculativ al monopolurilor din S.U.A. și Anglia.

Dacă „principiul comerțului direct cu petrol”, existent pe piața liberă, ar fi fost extins, atunci importatorii s-ar fi eliberat imediat de necesitatea de a plăti anual regilor petrolului din S.U.A. și Anglia peste 2,5 miliarde de dolari.

Consolidîndu-și independența față de monopoluri, cumpărătorii de pe „piața liberă a petrolului” manifestă un mare interes pentru petrolul provenit din surse nemonopoliste, deci și petrolul extras în țările socialiste. Numai în decurs de cinci ani — 1955-1959 — exportul de petrol și produse petrolifere din U.R.S.S. și România în țările capitaliste s-a dublat — de la 10 la 20 milioane de tone.

Economiștii occidentali, care apreciază obiectiv faptele, relevă trei cauze principale ale creșterii livrărilor de petrol din țările socialiste. În primul rând, spre deosebire de ESSO și celelalte monopoluri, livrările de petrol din țările socialiste nu sînt grevate de nici un fel de condiții politice. În al doilea rând, țările socialiste își vînd petrolul pe valoarea națională a cumpărătorului și cu sumele primite achiziționează o mare cantitate de mărfuri de pe piața locală. Monopolurile vînd petrolul numai pe dolari sau lire sterline, fără să cheltuiască de cele mai multe ori nimic pentru achiziționarea de mărfuri din țara respectivă. În al treilea rând, achiziționarea de petrol din țările socialiste nu se face prin intermediul monopolurilor, ceea ce dă posibilitate cumpărătorilor să obțină acest petrol la prețul normal existent pe piață, și nu la prețuri de monopol, artificial crescute.

B. Racikov

Dacă toate miliardele din lume...

La 21 martie și-a reluat lucrările la Geneva Conferința celor trei puteri — Uniunea Sovietică, S.U.A. și Anglia — în problema încetării experiențelor cu arma nucleară.

De succesul tratativelor de la Geneva depinde nu numai salvarea omenirii de exploziile care infectează atmosfera Pămîntului, ci și accelerarea rezolvării cu succes a problemei dezarmării — sarcina cea mai importantă a timpului nostru.

Iată mai jos 40 de proiecte grandioase, de care ar profita întreaga omenire și care s-ar putea realiza într-un timp scurt cu banii pe care îi îngîhe astăzi cursa înarmărilor.

- Un sondaj la mare adîncime spre miezul Pămîntului.
- O cale ferată magistrală care ar lega Londra de New-York prin Moscova.
- Un tunel sub Mont-Blanc între Franța și Italia.
- O mare hidrocentrală bazată pe fluxul și refluxul Oceanului Atlantic.
- Un tunel sub Canalul Minecîi care ar lega țarmul european de Anglia.
- Un tunel sub strîmtoarea Gibraltar care ar uni Europa cu Africa.
- Un pod peste strîmtoarea Messina.
- Un tunel sub ghețurile Groenlandei.
- Un tunel sub strîmtoarea Kerci.
- Un tunel între Baku și Erasnovodsk.
- Un tunel sub munții Himalaia.
- Un sistem de canale care să lege 3 mari fluvii ale Americii: Mississippi, Amazonul și Rio de la Plata.
- Un tunel între cele două Americi sub canalul Panama.
- Un sistem de baraje pe fluviul Amur.
- Un baraj uriaș la confluența fluviului Obi cu canalul Yamal.
- Întoarcerea cursului apelor Peciora și Vicegda pentru ca ele să se verse în fluviul Kama.
- Un mare baraj pe Marea Caspică.
- Îndreptarea apelor fluviului Obi spre regiunile secetoase din Asia Centrală.
- Regularizarea fluviului Hoaiho.
- Construirea completă a barajului de la Assuan și croirea unui nou curs Nilului.
- Un canal spre Marea Moartă și devierea cursului Iordaniului.
- Un canal spre depresiunea Katarca — lângă Suez.
- Irigația Australiei centrale.
- „Reamenajarea” Mării Negre.
- Răcirea mărilor din zonele prea calde.
- Secarea Mării Nordului.
- Folosirea gheței topite din iceberguri pentru irigații.
- Scufundarea pustului saharic sub apele unei mări.
- Secarea parțială a Mării Mediterane.
- Secarea unei părți din Marea Roșie.
- Devierea curentului Golfstream.
- Indiguirea strîmtorii Nevelski.
- Un baraj în strîmtoarea Behring între U.R.S.S. și S.U.A.
- Construirea unui canal în golul Sf. Laurențiu.
- Construirea magistralei petrolifere din răsăritul Europei.
- Constituirea rețelei europene de televiziune.
- Cucerirea pentru început a Lunii și a planetelor Marte și Venus.
- Constituirea rețelei mondiale de televiziune.
- Săparea unor adîbi pentru riuri în Tibet.
- Construirea canalului Malacca.